Cumhuriyet

17 nci yıl sayı: 6006

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı: 24299 - 24290

Salı 29 Nisan 1941

Tarihin tekerrürü

Londranın Trafalgar meydanında yükselen Abukir kahramanı Nelson ve Parisin Place Vendome'undaki sütunu tepesinden Napoléon tarihin tekerrürünü temaşa ediyorlar. Yalnız ihtiraslarda değil, hâdiselerin buraya kadarında bile şaşılacak bir ayniyet vardır: Avrupa nizamı, Mısır (Süveyş) ve İngiliz adaları.

Bu tarihten yüz kırk dört yıl evvel gafil avladığı İngiliz donanmasının iz'acına uğramamak bahtlılığile Mısır topraklarına çıkan Napoléon Bonaparte, Abukir'de donanmasını kaybettikten sonra Hindistan seferinin başa çıkmaz bir dava olduğunu anlamakta da gecikmiyerek Avrupaya dönmüş ve İngiltereyi kendi adalarında vurmak hayaline vücud verecek teşebbüs ve tertiblere girişmişti. Napoléon bütün zaferlerile ayakta durabilmek için bir taraftan Avrupaya kendi dilediği şekilde bir nizam verebilmeli, diğer taraftan bir türlü adalarına bir sefer heyeti gönderilemiyen ve binaenaleyh ne dışarıda, ne de bilhassa evinde yenilmiyen İngiltere ile makul bir sulh olsun akdedebilmeliydi. İngiltere bir türlü sulh akdine yanaşmıyor, bütün Avrupa kıt'asında cidal içinde yüzen Napoléon'sa harb peşinde memleketten memlekete muzaffer seferler yapıyordu...

Tarihten yüz kırk dört yıl sonra İngiliz donanmasının başka taraflarda meşgul olmasından istifade ederek Sicilya üzerinden Trablusgarba geçirilen motörlü motörsüz Alman kıt'aları şimdi Mısır hududunda bulunuyorlar. Maksad, tıpkı Napoléon zamanında olduğu gibi, İngiltereyi imparatorluğunda ve imparatorluk yollarında vurmaktır, ve tıpkı Napoléon zamanında olduğu gibi Hindistan dahi taarruz plânının hedefleri arasındadır. Aynı zamanda İngiltere kendi adalarında yenilebilmek üzere Şimal denizi çevresinde bir buçuk asra yakın zamanın tekemmüllerile mücehhez kara, hava ve deniz kuvvetlerinin teşebbüs ve tertibleri faaliyettedir.

Londranın Trafalgar meydanında yükselen abidesinden Abukir kahramanı Nelson ve Parisin Place Vendome'undaki sütunu tepesinden Napoléon tarihin tekerrürünü temaşa ediyorlar. Yalnız ihtiraslarda değil, hâdiselerin buraya kadarında bile şaşılacak bir ayniyet vardır: Avrupa nizamı, Mısır (Süveyş) ve İngiliz adaları.

Şimdi harb olanca şiddetile Akdenize intikal etmiş bulunuyor, ve Akdenizde bilhassa Süveyşi esas tutan Mısır seferine.

Daha büyük kuvvetlere karşı daha az kuvvetlerle müdafaaya elverişli mevkileri çok olan Yunanistanın yardım kifayetsizliği yüzünden nisbetle çok az bir zamanda harb harici kalmış olması şarkî Akdenize müteallik mücadele itibarile de İngiltere için fena bir kayıb olmuştur. İstitraten burada bir noktayı tebarüz ettirmek ihtiyacından kendimizi alamıyoruz:

Şimdiye kadarki tefsirlerin hepsi Epir ve Makedonyadaki Yunan kuvvetlerinin mütareke ve teslim kararını vermeleri Yunanistanda her şeyi altüst etti diyorlar. Tarih sırasile pek çabuk cereyan eden hâdiselerin sarih delâletile bu tefsir şeklinin doğru ve insaflı olmadığını kabul etmek lâzımdır. Epir'deki Yunan ordusunun, yani Yunan sol cenahının vaktinde çekilebilmesi için Olimpos geçidlerindeki Yunan sağ cenahının biraz fazla tutunabilmesi icab ederdi. Yunan sağ cenahını ise bilhassa İngiliz İmparatorluk kuvvetleri tutuyorlardı.

Sağ cenah üç beş gün gibi kısa bir zamanda çözülünce Tesalya ovasına inen Alman orduları Yunan cephesinin merkezini de vurmağa imkân bulmak suretile bu tarafın, binnetice ve bilhassa sol cenahın ric'at yollarını kesmiş oldular. Açık gözün sade bakışile görülen hakikat budur. Buna rağmen bizim askerî münekkidlerin dahi sağ cenah çekilince sol cenah onunla bir hizaya gelmek üzere niçin sür'atle Arnavud-

YUNUS NADİ

(Arkası sahife 5 sütun 3 te)

Roosevelt'in «yılan» demesi üzerine

Tayyareci Lindberg subaylıktan istifa etti

Amerika milyarderleri Cumhur Reisini tutuyorlar

Tayyareci Lindberg

Nevyork 28 (a.a.) — Meşhur tayyareci Lindbergh, Reisicumhur Roosevelt'e bir mektub göndererek ihtiyat tayyare subaylığından istifa etmiştir.

Lindbergh, geçen hafta kendi hakkında söylenen bazı sözler dolayısile bu kararı verdiğini bildirmektedir.

Lindbergh tayyarecilliğe talebe olarak girmiş ve 1924 te yüzbaşılığa ve nihayet albaylığa terfi etmiştir. Lindbergh'in infiradcı düşünceleri dolayısile geçen cuma günü Reisicumhur Roosevelt gazeteciler toplantısında Lindbergh'i «copperhead» diye tavsif etmiştir. Copperhead, Amerikada en tehlikeli bir yılana verilen addır. Roosevelt, ayni gazeteciler toplantısında Lindbergh'in siyasî düşünceleri dolayısile filî hizmete çağırılmıyacağını da söylemişti.

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

Mihver gemilerini aramak için

200 Amerikan harb gemisi Atlantik denizine açılıyor

Londra 28 (a.a.) — Dün akşam, Başvekil Çörçil radyoda İngiliz imparatorluğuna ve Amerikaya hitaben şarkta Hitler'in muvaffakiyetleri her ne olursa olsun hayatî mücadelenin Atlantikte cereyan eden mücadele olduğunu söylediği sırada Amerikadan Londraya çok mühim haberler geliyordu. Bu haberlere göre 200 Amerikan harb gemisi Mihvere aid gemileri araştırmak üzere denizlere açılmış bulunuyor. Destroyerler, denizaltı avcıları, mayin tarama gemileri ve bu yolda deniz tayyareleri, İngiltereye mal götüren vapurların mutad olarak tuttukları deniz yolunda devriye geziyorlar. Bu gemilere diğer harb gemileri de iltihak edecektir. Çörçil'in dediği gibi, bu Amerikan gemileri, harb mıntakası haricindeki sahada muhariblere aid denizaltıların veya harb gemilerinin mevcudiyetinden bütün memleket seyrisefainini haberdar edeceklerdir.

Şeker stoklarımız ihtiyaca kâfidir

Vesika usulü ihdas edileceği hakkındaki şayialar asılsız

Ticaret Vekâletinin şehrimizde bulunan en sahibi salâhiyet erkânından biri dün İstanbul matbuatı mümessillerine, şeker fiatlarına zam yapılacağı veya şeker satışının vesikaya tâbi tutulacağı hakkındaki şayiaların tamamen asıl ve esastan ârî olduğunu, memlekette şeker stoklarının her zaman ihtiyacı karşılıyacak kadar bol bulunduğunu temin etmiş ve halka daha makul hareket tavsiyesinde bulunmuştur. Ayrıca yeniden 10 bin ton şeker gelmekte olduğu da göz önüne konulmaktadır.

Kezalik çay buhranı olacağı şeklinde ortaya çıkarılan rivayetler de bu neviden telâkki edilmektedir. Memleketimizde uzun müddet kâfi gelecek çay stoku bulunduğu gibi açılan akrediflerle memleketin dört aylık daha ihtiyacını karşılıyacak çay getirilmektedir.

Büyük Millet Meclisinde

Evkaf bütçesinin müzakeresi esnasında münakaşalar oldu

Bursadaki Yeşil camiin tamiri işi hakkındaki itirazlara Maarif Vekili cevablar verdi

Ankara 28 (a.a.) — Büyük Millet Meclisi bugün Şemseddin Günaltayın başkanlığında toplanarak Antakya ve İskenderun elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devrine, memurların tahsil müesseselerinde talebe olamıyacaklarına, vilâyet idaresi kanununun altıncı maddesinin tadiline, devlet memurları aylıklarının tevhid ve teadülüne dair kanuna bağlı bir numaralı cetvelinin Riyaseticumhur dairesi memurlarına aid kısmının değiştirilmesine aid kanun lâyihalarının ikinci müzakerelerini yaparak kabul eylemiştir.

Meclisin gene bugünkü toplantısında ikinci müzakerelerini yaparak kabul eylediği kanunlar arasında Türkiye - İsviçre, Türkiye - Finlandiya ticaret muahedeleri ile Türkiye - İngiltere ticaret anlaşmasının üçüncü maddesinin tavzihine, Türk - Alman hususî anlaşmasına mütedair notların tasdikına aid kanun lâyihaları ve Türkiye ile Bulgaristan, Holanda, İsviçre, Belçika arasında mevcud ticaret ve tediye anlaşmalarının takas müddetlerinin temdid edilmelerine aid kanun lâyihaları da bulunmakta idi.

Meclis bundan sonra Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğünün 1940 bütçesinde değişiklikler yapılmasına aid kanun ile vakıflar umum müdürlüğünün 1941 bütçesinin müzakeresine geçmiştir.

Vakıflar umum müdürlüğü bütçesi üzerinde söz alan hatibler evkaf idaresinin mesaisini ve başardığı eserleri takdirle işaret ederek bazı temennilerde

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel

bulunmuşlardır. Bu arada Refik Şevket İnce ecdad ile yaşayan nesil arasında irtibat tesis eden bu müessesenin müzelerle arşiv daireleri tesis ederek evkafa aid bütün müessesatı, evrak ve vesaikı muhafaza hususunda gösterdiği alâkayı kaydeylemiş ve Türk hayırperverliğinin ve Türk siyasî ida-

(Arkası sahife 5 sütun 6 da

Kadınlarımızın dünkü heyecanlı toplantısından iki intıba: Solda Bayan Lûtfi Kırdar riyaset kürsüsünde, sağda, içtimadan umumi bir görünüş

Türk kadınının cephe gerisindeki vazifesi

Bayan İnönünün daveti üzerine kadınlarımız

Dün büyük bir toplantı yaparak İstanbulda da Hayirsevenler Cemiyetini kurdular

Millî Şef Cumhur Reisimizin refikaları Bayan İnönünün davetine icabetle, cephe gerisinde hizmet etmek ve Hayırsevenler Cemiyetinin İstanbul şubesini açmak üzere, dün öğleden sonra saat 16,30 da Cumhuriyet Halk Partisi merkezinde, şehrimizin tanınmış kadınlarının iştirakile büyük bir toplantı yapılmıştır. Toplantıya, Bayan Lûtfi Kırdar ve Bayan Reşad Mimaroğlu başta olmak üzere yüze yakın güzide aile kadını ve bu meyanda Vali ve Belediye reisi, parti idare heyeti reisi Eminönü, Beyoğlu ve Şişli Halkevleri reisleri, iştirak etmişlerdir. Celseyi parti idare heyeti reisi Reşad Mimaroğlu kısa bir hitabe ile açarak, daveti kabul ettiklerinden dolayı hayırsever kadınlarımıza teşekkür ve Bayan Kırdarın riyasete intihabını teklif etmiştir. Teklif kabul olunmuş ve reis vekil-

(Arkası sahife 4 sütun 4 te)

Midilliden bahis yok!

Alman tebliğleri adanın ismini zikretmiyorlar

Londra radyosu Midillinin Almanlar tarafından işgal edildiğini bildirmişti. Alman tebliğlerinde bu adanın ismi zikredilmemiştir. Bu tebliğlerde ne dün ne de bugün Midilliden hiç bahsedilmemiştir. (Ankara radyo gazetesi)

Almanyada Müstemleke Nezareti

Berlinin müstemleke emellerinden hiçbir zaman vaz geçmediği tasrih olunuyor

Berlin 28 (a.a.) — Yarıresmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Alman siyasî mahfillerinde, bir Alman Müstemleke Nezaretinin ihdas edilip edilmiyeceğine dair gazetecilerin sordukları suale «evet» cevabı verilmiş ve şu cihet kaydedilmiştir ki, Almanya hiç bir vakit müstemleke emellerinden vaz geçmemiştir.

Viyanada neler konuşulmuş?

Berlin 28 (aa.) — Yarıresmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Bu gün Alman Hariciye Nezaretinde

(Arkası sahife 5 sütun 2 de)

İtalyanların işgal ettiklerini bildirdikleri Korfu adasından bir manzara

Yunan Başvekilinin dünkü nutku

"Mukadderat iki adaya hürriyet yurdu olmayı nasib etti„

«Biz de adamızdan mücadeleye devam edeceğiz»

Londra 28 (Radyo) — Yunan Başvekili M. Soderyos Girid adasında bugünkü beyanatında şu sözleri söylemiştir:

«— Mukadderat iki adaya, hürriyet yurdu olmayı ve hürriyetin son müdafii olmayı nasib etmiştir. Bu adaların biri büyük İngiltere adası, diğeri Elen milletinin Girid adasıdır. Bütün Yunan milletinin düşünce ve temeninlerini

(Arkası sahife 5 sütun 2 de)

İtalyanlar Korfu'yu zaptettiler

Alman hava kuvvetleri ticaret gemilerine hucüm ediyor

İngiliz gazeteleri harbde tayyaresizlikten müşteki

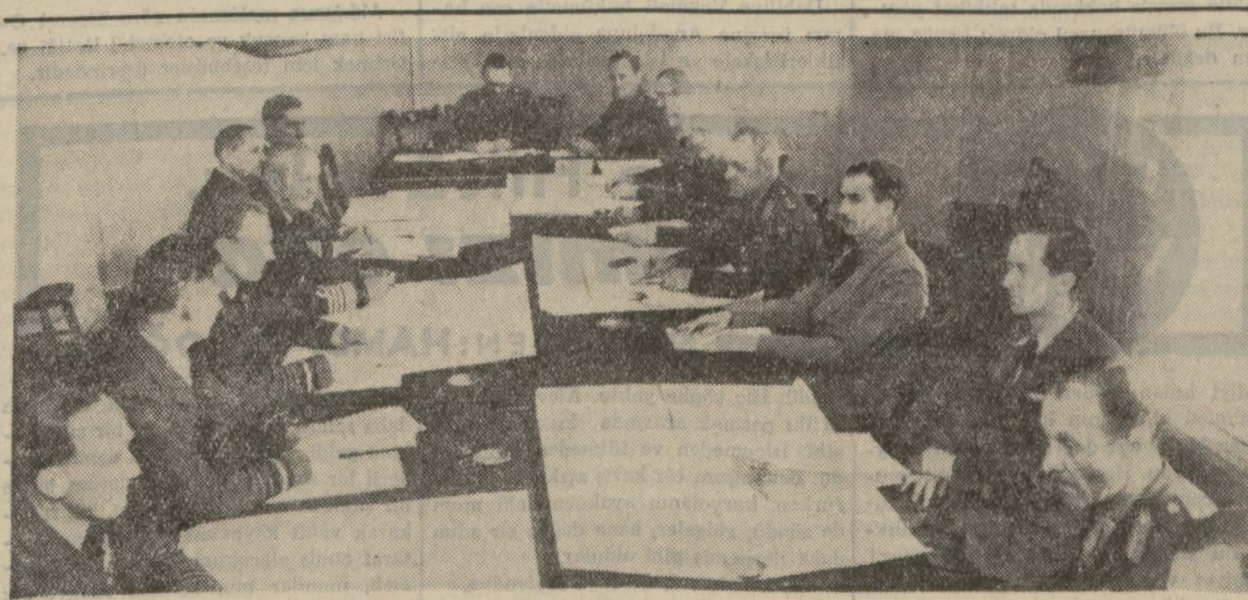
Roma 28 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 327 numaralı tebliği:

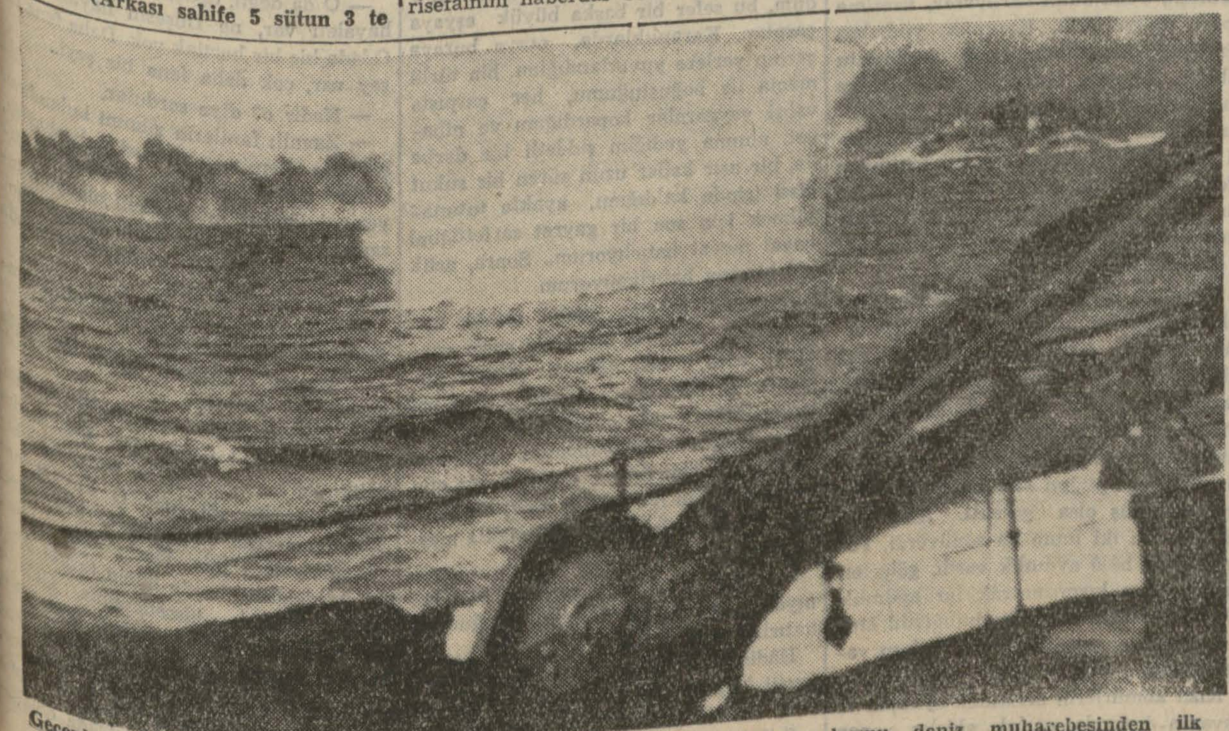
Hava teşekkülleri ve siyah gömlekli müfrezeler bu sabah Korfuyu işgal etmişlerdir. Makineli bir piyade taburu Prevezeyi işgal etmiştir.

Almanların hava faaliyeti

Berlin 28 (a.a.) — Alman orduları

(Arkası sahife 5 sütun 6 da)

Afrikada İngiliz kuvvetleri harekâtını idare eden büyük harb şûrası Nazır Eden'in ve hemen sağında General Wewel'in iştirak ettikleri bir içtima esnasında

Geçenlerde İtalyan donanmasının ağır mağlûbiyetile neticelenen Mataban burnu deniz muharebesinden ilk fotograf: İngiliz hafif kruvazörlerinin ilk hücumu

AFRİKADA

İngilizler Dessie'yi dün işgal ettiler

Sollum'un sukut ettiği anlaşılıyor

Kahire 28 (a.a.) — Ortaşark İngiliz kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

Libyada, Tobrukta, hiç bir değişiklik yoktur. Sollumda geçen akşam hududdan takriben 8 kilometre içeri girmiş olan düşman müfrezeleri, dün, ancak

(Arkası sahife 5 sütun 4 te

Birkaç söz

Churchill'in müphem noktaları

Sayın Bay Churchill evvelki akşam radyo ile söylediği bir nutukta Yunanistan muharebesinin hazin neticesine de temas etti.

En müşkül anlarda bile açıksözlülükten bir an ayrılmıyan İngiliz Başvekilinin anlattıklarından öğreniyoruz ki:

1 — General Wawell'in Afrikadaki kuvvetleri pek azdı. Bu kuvvetler iki fırkadan fazla değildi.

2 — Yunanistan yardım istediği zaman oraya bu kuvvetlerden bir kısmı gönderilmiştir.

3 — Yunanistana gönderilen bu kuvvetlerin Alman istilâsını durdurmaya kâfi gelemiyeceğini İngiliz hükûmeti biliyordu.

4 — Yardım, İngiltere imparatorluğunun şerefi namına yapılmış ve bu suretle, Yunanistana komşu olan devletlerin de harekete geçmesi ümid edilmiştir.

İngiltere imparatorluğunun büyük derdleri ve düşünceleri yanında cidden ikinci, hatta üçücü derecede bir yer işgal eden Yunan faciasına dair sayın Churchill'in söyledikleri işte bunlardan ibaret. Ancak, nutkun bu kısmını, hâdiselerin umumî inkişafı bakımından müphem ve izaha muhtac bulmamak kabil olmuyor.

Afrikadaki kuvvetler kâfi gelmiyor idiyse ve Yunanistana yapılacak yardımla istilânın önüne geçmiyeceği biliniyor idiyse, esasen zayıf olan kuvvetler neden ikiye bölündü. Kendinden kat kat üstün olan hasımları karşısında Yunanistanın yardıma ihtiyacı şüphesiz büyüktü. Fakat bu yardım, İngiliz imparatorluğunun şerefini kurtarmak gibi manevî bir gaye uğrunda değil, Yunan mukavemetini artıracak şekilde yapılmak gerekti.

Yunanistana sembolik bir yardım yaparken bu memleketin komşularını da ayaklandırmak ümidine gelince, bunu hiç anlayamadık. Devletler, bağdaş kurmuş bir kabadayılar alayı değil ki silâh sesi duyunca aşka gelip yerden fırlasınlar. Onlar, birbirlerine ancak muahedelerle bağlıdırlar.

Churchill'in nutkunda bu noktalar sarih değildi.

N.

iktısadî tetkikler

Ev kooperatiflerine kimler girebilir?

Evsizlere ev için kooperatif şekli, evi olanlara başka bir ev için yapı anonim şirket şekli

Yazan: **Alâeddin Cemil**

Barınabilecek bir «eve sahib olmak», insanlığın yalnız bu gün değil her zamanki derdlerinin başında gelen bir ihtiyaçtır. Bütün rejimlerin, ve inkılâbların gayesinde bu ihtiyacın tatmini vardır. Memleketimizde ise ev sahibi olmak, gerek ferdî ve gerek umumî bakımdan bütün yurdun imarı ile de alâkası olan medenî ve âcil bir zaruret halindedir.

Memnuniyetle görüyoruz ki; bu ebedî içtimaî derdin hal şeklini memleketimiz de bulmuştur. Muhtelif şehirlerimizde, bahusus Ankara başşehrimizde meydana gelen «Ev yapı kooperatif - leri» hareketi tam manasile bütün memleketin imarını bir hamlede temin edecek mahiyette inkişaf etmeğe başlamıştır. İlk kurulmaları sebeb ve fırsatını «Türk kooperatifcilik cemiyeti» nin teşebbüslerinde bulan ev kooperatif - leri Ankarada beş, altıyı geçmiş ve başşehrimize modern, sıhhî mahalle kazandırmıştır. Üç yüz, dört yüz aileyi barındıran bu evlerde bugün en aşağı iki bin nüfus yaşamaktadır.

Binaenaleyh, her vesile ile teşvik etmekliğimiz lâzım gelen bu kooperatif hareketini, bütün prensiplerile, yani yaşaması için zarurî kaidelerile beraber mütalea ederek onları kabul etmek ve onlara riayet etmek de diğer bir zarurettir.

Bu bakımdan, yazımıza ad taktığımız «ev kooperatiflerine kimler girebilirler» demekle bahsettiğimiz prensiplerden en mühimmini tebarüz ettirmek hattâ kooperatiflerin bütün esaslarını toplayan suale cevab vermek istiyoruz!.

İstisnasız diğer bütün memleketlerde bir nizam altına alınmış olan ev kooperatifleri, evvelâ, «ucuz ev» kanunlarının bir faslını teşkil eder. Bu kooperatiflerin nizamnamelerinde gayeleri «ucuz ev» kanunlarının şartlarını tatbik etmekle gösterilir. «Ucuz ev» kanunlarından istifade edebilmek için de bazı şartları haiz olmak lâzımdır.

Bir evin «ucuz ev» olabilmesi için şu üç şarta bakılır: 1 - Servetsiz kimselere mahsus olması; 2 - Muayyen sıhhî şartları haiz olması; 3 - Maliyet ve kira bakımlarından muayyen hadleri geçmemesi ve bu iki unsur arasında muayyen bir nispeti haiz bulunması; (oda adedi ve ölçü bakımından da).. Devlet, ancak bu şartları haiz olan teşekküllere yardım eder, ve zamanımızda devlet veya umumî müesseselere yardım etmeksizin bu gibi teşekküller kurulup yaşayamazlar.

İstitraden söyleyelim ki, ev kooperatiflerinin prensiplerini izah ederken zaten evi olanların başka ev sahibi olmalarına muarız olmadığımızı da ilâve etmek lâzımdır. Memleketimizde ser - veti ve tasarrufu teşvik eden her şeyi himaye etmeliyiz. Memleketimizde zenginler adedinin hadsiz ve hesabsız artmış olmasını dilemeliyiz. Çalışmağa, bilğiye tasarrufa, ihtiraa dayanan servet, ve hattâ alelûmum her servet memleketimiz için bir kurtuluş unsurudur.

Bunu söyledikten sonra; ev kooperatiflerine girecek kimselerin «ucuz ev» şartlarını haiz esasen evsiz ve servetsiz kimseler olması lâzım geldiği esasını ortaya koymalıyız.

Bir veya bir kaç ve hattâ bir çok evi olduğu halde başka bir ev sahibi daha olmak istiyen kimselerin gireceği şirketlere de «...... yapı anonim şirketi» demek daha doğrudur. Anonim şirketlerinin ucuz ev şekli olduğu gibi istenildiği fiatta ev şekli olabilir!.. Bu suretle kooperatif adı lâyık ve muhtac olduğu himayeyi görmüş olur. Ve bu hareketin, inkişafına hiç bir mâni çıkmadan ilerlemeğe imkân bulur.

Nasıl ki; tesanüd terbiyesini vermekle mukellef olan «mekteb kooperatiflerine» talebe ve hocadan başka kimse giremez, nasıl ki; çiftçi kooperatiflerine çiftçi olmıyan başkası giremezse «ev kooperatiflerine» de evsizlerden başkalarının girmemesi lâzımdır.

Hattâ istihlâk kooperatifleri bile meslekî olarak başlamış, ve lüks ve sair pahalı eşyaları satmaması hasebile filiyatta da muayyen bir tabaka halkın aza ve müşteri olmalarını intac etmiştir.

«Ucuz ev» meselesi bütün dünyada cildlerle dolu kanunların neşrini mucib olmuştur. Bu kanunlar, ucuz servetin bütün şartlarını, tâbi olduğu idarî teşkilâtı, devlet ve umumî müesseselerin malî veya vergi şeklinde yardımlarını tafsilâtile göstermektedir.

«Ucuz ev» için kabul olunan: kooperatif şekli, anonim şirket şekli, ve emlâk kredisi şirketleri şekli kanunların ayrı ayrı hükümlerine tâbi tutulmuştur.

Şehirlerimizin, hattâ köylerimizin, bir kelime ile, bütün memleketin üç, beş sene içinde imarını temin edebilecek olan bu kanunların, vakti gelince, hükûmetimizce de kabul ve tatbik edileceğine şüphemiz yoktur.

«Ucuz ev» inşaatını teşkil etmekle hem evsiz ev sahibi olmuş, hem devlet bütçesine ilerde vergi membaları temin edilmiş olacak, hem işçiye ve köylüye, fabrikacıya iş çıkmış olacak, ayni zamanda, «ucuz ev» yapılmakla henüz kredisini ödeyememiş akarlara da rakib çıkarak fiat kırmaması ve bir çok servetlerin himayesi mümkün olabilecektir. Hangi taraftan bakılsa memleketimiz için bir hayat ve müdafaa kaynağı olan bu «ucuz ev» lerin bir nizam ve prensipe bağlanmasında servetli ve servetsiz her vatandaşın menfaati bulunduğunda şüphenin gölgesine bile yer yoktur.

Alâeddin CEMİL

Kartal istasyonunda bir makasçının ayağı kesildi

Kartal istasyonunda, evvelki gece saat birde bir kaza olmuştur. 64 numaralı marşandiz, Kartal istasyonunda manevre yaparken, makasçı 35 yaşında Zeki Günden, vagon altında kalmıştır. Sağ bacağı, dizkapağından kopmuştur. Kazazede Haydarpaşa Nümune hastanesine kaldırılmıştır. Kaza etrafında tahkikat yapılmaktadır.

Balıklı panayırından dönerken

Osman isminde bir genc, Balıklı Panayırına gitmiş, arkadaşlarile beraber bir haylı içmiştir. Dönüşte bir bahçe duvarından sarkan erik dalını koparmış, buna hiddetlenen Hayık, Hamparsom ve yedi, sekiz arkadaşı, kavga çıkarmışlardır. Bunlar hep bir olarak Osmanı dövmeğe başlamışlar, Osman da bıçağını çekip, Hayıkla Hamparsomu ağırca yaralamıştır. Osman, Sultanahmed Üçüncü Sulh Ceza mahkemesinde sorguya çekilmiş, tevkif edilmiştir.

Doğru değil mi?

Gasbedilen namazgâh ve mesire yeri

Anadoluhisarı halkı namına matbaamıza bir müracaat vâki oldu: Orada eski «Ayazma» yeni «Kızılserçe» sokağında «Ayazmabaşı» ismi verilen asırlardanberi köy halkının iskele, namazgâh ve mesire yeri olarak istifade ettiği meydan bu mahallin bitişiğindeki yalılardan birinde oturanlar tarafından orada mevcud musalla taşı parçalanmak ve etrafına ruhsatsız olarak duvar çekilmek suretile gasb ve istilâ olunmuştur. Köy halkı bu vaziyet karşısında bir mazbata ile Beykoz kaymakamlığına müracaat ederek gayrikanunî tecavüzün men'ini istemişler ve Vilâyet makamile Belediye reisliğine de ayni temenniyi ihtiva eden diğer bir mazbata daha takdim etmişlerdir. İhtimal, işlerin çokluğu ve mazbataların alâkadar makamların nazarı dikkatini celbeylememiş olması neticesi aylardanberi mütecavizin nizam harici hareketini düzeltecek bir teşebbüs vuku bulmamıştır. Gasıblar da orayı tasarrıfları altına geçirmekte ve tanzim ederek bahçe yapmakta tereddüd etmemişlerdir.

Anadoluhisarındaki namazgâh ve mesire yerinin bu suretle gasbedilmesi hiç şüphesiz, sade ora halkının hakkında değil, umumî menfaate de alenî bir tecavüzdür. Binaenaleyh bu kanunsuz muamelenin derhal önüne geçilerek «Ayazmabaşı» mahallinin eski vaziyetine getirilmesi icab eder, diyoruz,

Doğru değil mi?

Polis mektebinde bir yangın oldu

Yıldızda, Polis Mektebinin dış tarafındaki ayrı bir binadan, dün akşam saat on sekiz buçukta yangın çıkmıştır. Beyoğlu ve Fatih itfaiyeleri çabuk yetişmişler, yangının sirayet sahasını daraltarak, ateşi bir saat içerisinde söndürmüşlerdir. İstanbul emniyet müdürü ve Beşiktaş kaymakamı da hemen yangın yerine gelerek, söndürme işile yakından alâkadar olmuşlardır.

Yangın çıkan bina, eski ve kısmen ahşab bir binadır. Bunun yarısının üstü tamamen, altı da kısmen yanmıştır. Diğer yarısı büsbütün kurtarılmıştır. Yanan yerlerdeki eşyanın çoğu, bahçeye çıkarılabilmiştir. Tahkikatla, yangın sebebinin elektriğin kontakt yapması olduğu, öğrenilmiştir.

Su arabası çarptı

Şişhane karakolunda Büyükhendek caddesinde asfalt yoldan geçen Rasim adında birinin idaresindeki su yüklü araba, Veli adında birine çarparak muhtelif yerlerinden yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

Veli, Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, suçlu arabacı yakalanmıştır.

Yangın başlangıcı

Kuledibinde Camekân sokağında 15 numaralı Sultanaya aid evin üst katındaki bacada biriken kurumlar tutuşarak bir yangın başlangıcına sebebiyet vermişse de ateş, sür'atle söndürülmüştür.

Ayağı kırıldı

Üsküdarda Ayazma mahallesinde Ressam sokağında oturan 68 yaşlarında Hatice adlı bir kadın, iskemleye çıkarak odasındaki örümcekleri temizlemek isterken müvazenesini kaybederek düşmüş, ayağı kırılmıştır.

Kazayı müteakıb Hatice, baygın bir halde Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Konyada bir cinayet

Konya (Hususî Muhabirimizden) — Tevfik isminde ve zengince olduğu söylenen bir hamal Konyada Uluırmak mahallesinde sokakta kurşunla alnından vurularak ölmüş bir halde bulunmuştur. Zabıta mesele hakkında tahkikat yapıyor. Bu ölümün nasıl olduğu henüz malûm değildir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Anadoluya nakledilecek olanların ilk kafilesi

Aksu vapuru, Zonguldağa çıkacak yolcuları alarak perşembe günü hareket edecek

Denizyolları ve Limanlar umum müdürlükleri meccanen Anadoluya naklolunacak İstanbullulara aid bütün hazırlıkları ikmal etmişlerdir.

Perşembe günü sevkolunacak ilk kafile Zonguldak limanına çıkarılacaktır. Zonguldak hinterlandına gidecekler için bir vapur kâfi geldiğinden ilk seferi yapacak olan Aksu vapuru bütün yolcusunu Zonguldak için alacaktır. Aksu, akşam 18 de Galata rıhtımından hareket edecek ve cuma sabahı saat 6 da Zonguldakta bulunacaktır.

Vapur akşam altıya kadar Zongul - dakta kalarak yolcu ve eşyasını boşal - tacaktır. Aksu, cumartesi sabahı tekrar limanımıza dönecektir.

İkinci kafileyi İnebolu yolcuları teşkil edecektir. Bu suretle Karadenizde sıra ile bütün iskelelere birer vapur gidecek her iskeleye çıkacak yolcu miktarına göre bazan bir vapur, birkaç iskele yolcusunu alacaktır.

Meccanen gidecek yolculara biletlerinin taşıdığı numaralar da verilmiştir. Bu numaralar eşya parçaları ve valizler üzerine yapıştırılacaktır. Bu suretle eşyanın karışmasına da meydan verilmiyecektir.

Hamaliye için uzun bir tarife hazırlandı

Limanlar umum müdürlüğü meccanen naklolunacakların eşyalarının vasıtadan vapura nakli için bir tarife hazırlamıştır. Bu tarifeye göre bir hamalın elle - rile taşıyabileceği yükler kaç parçadan mürekkeb olursa olsun 10 kuruşa, yalnız bir valiz beş kuruşa ve şimdi 100 kuruşa naklolunan büyük denkler 25 kuruşa naklolunacaktır.

Meşru mazeretini isbat edemiyenler kalamıyacak

1 mayısta hareket edecek olan Aksu vapurile gidecek olan bu kafileye dahil kimselere emniyet âmirlikleri vasıtasile tebligat yapılmış ve meşru mazeretini kaymakamlıklara ispat edemiyenlerin herhangi bir sebeble burada kalamıyacakları ve gitmek mecburiyetinde oldukları kendilerine tebliğ edilmiştir.

Marmara havzası ve demiryolu güzergâhına gidecekler

Marmara havzasile demiryolu güzergâhını takiben seyahat edeceklerin de listeleri tamamen ikmal edilerek Devlet Demiryolları ve Devlet Denizyolları idarelerine tebliğ edilmiş olduğundan gideceklerin ikinci partisini teşkil edecek olan Bandırma iskelesi ve Bandırmadan Kütahya, Afyon hattı yolcularının hareketleri gününü ihtiva eden ilânın bugün yapılması muhtemeldir. Bundan başka üçüncü olarak da Samsun - Hopa yolcularının hareket günleri ilân olunacaktır.

Kırklareli ve Tekirdağı vilâyetlerinden gidecek olanlar

Bugünden itibaren vilâyette yeni bir liste faaliyeti başlayacaktır. Bu listeye dahil olanlar Edirne, Kırklareli, Tekirdağı vilâyetlerinde ikamet edenlerdir. Bunlar da bulundukları mıntakalara beyanname vermişlerdir. Bu beyanname - ler de İstanbulda tasnif edilerek bunların sevkedilecekleri gün ve binecekleri vesait tayin edildikten sonra gene yapılacak tebligat dairesinde sevkedileceklerdir. Kırklareli, Edirne ve Tekirdağı vilâyetleri alâkadarları bu işlerle meşgul omak üzere şehrimize gelmişlerdir.

Kira ihtikârına mâni olunacak

Dahiliye Vekâleti hükûmetin son kararı üzerine Anadoluya gidenlerin gittikleri iskele ve istasyonlarda müşkülâta ve ihtikâra maruz kalmamaları, bilhassa bunların gittikleri mahallerde kira ihtikârile karşılaşmamaları için vilâyetlere tafsilâtlı bir tamim göndererek yapılacak işleri izah etmiştir.

Belediyelerde kurulacak bürolar

Dahiliye Vekâletinden alâkadarlara gönderilen bir tamimde evlerini kiraya vereceklerle haricden gelerek ev kiralayacaklara aid işlerle meşgul olmak üzere belediyelerde birer büro kurula - caktır. Bu büro, kiraların tespitinde iradı gayrisafiyi esas tutacaktır. Vilâyetimizin muhtelif kazalarında bu büroların şubeleri bulunacaktır.

Kemerburgaz ormanlarında

Başka yerde öldürülen bir insan cesedi ağacda asılı olarak bulundu

Eyübsultana bağlı Kemerburgaz civarındaki İhsaniye köyü ahalisinden bir kaç köylü, odun kesmek üzere gittikleri ormanın en kuytu bir yerinde ağacda asılı bir adam cesedi görmüşlerdir. Derhal alâkadarlara haber verilmiş, cesed ağacdan indirilmiştir.

Müddeiumumî muavini Kemal Özçobanla adliye hekimi Hikmet Tümer, tahkikat ve muayene için hâdise yerine gitmişlerdir. Yapılan muayenede, aşağı yukarı 35 yaşında tahmin olunan bu adamın öldürüldükten sonra, cinayet şüphesini uzaklaştırmak maksadile ağaca asıldığı ve cesedin ormanın bu en kuytu yerinde iki, üç ay kadar asılı kaldığı kanaati edinilmiştir. Cesed, asılı dura dura çok tağyire uğradığından, bu adamın nasıl öldürüldüğü anlaşılmak üzere morga kaldırılmıştır. Hâdisenin tahkikatına ehemmiyetle devam olun - maktadır.

İKTISAD

Lâstik tevziatı

Dün İstanbul vilâyetinde 186 kamyon ve kamyonet lâstiği tevziatı yapılmıştır. Tevzi edilmek üzere daha 250 lâstik vardır. Bunlar da bilâhare tevzi edilecektir.

Peynir narkı kaldırıldı

Fiat Murakabe Komisyonu dün yaptığı toplantıda yeni mahsul taze beyaz ve kaşar peynirin narka tâbi tutulmamasına karar vermiştir. Esasen eski mahsul peynir bulunmadığından peynire konulan nark tamamen kaldırılmış olmaktadır.

Et narkı biraz daha indirilecek

Kasablar cemiyeti et fiatlarının yeniden bir miktar daha indirilip indirilemiyeceğini tetkik etmektedir. Bu hususta Trakya ve Eğe bölgesinden malûmat istenmiştir.

Kasablar cemiyeti umumî kâtibi Ömer Koç dün bu hususta demiştir ki:

«— Koyun eti fiatlarından bir miktar daha indirmek kabil olacağını zannediyoruz. Bundan evvel narkın indirilmesi için komisyona biz müracaat etmiştik. Bu defa da narkın bir miktar daha indirilmesi için komisyona müracaat etmemiz muhtemeldir.»

Dünkü ihracat

Dün şehrimizden 412,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bunun en mühim kısmını Rumanyaya ihraç olunan pamuk ve İtalyaya gönderilen deri tutmaktadır.

Ham kauçuk ve otomobil lâstiği

Aldığımız malûmata göre Ticaret Ofisi ham kauçuk ve otomobil lâstiği getirtmek için teşebbüsler üzerindedir.

Gıda maddeleri stokları

İaşe Müsteşarı, stokların daima ihtiyaca kâfi olduğunu söyledi

İstanbulda bulunan İaşe Müsteşarı Şefik Soyer dün de Ticaret Odasında meşgul olmuş, şehrimizdeki Ticaret Vekâleti erkânile görüşmüş bu meyanda Türkiye Şeker Fabrikaları Şirketi başmüfettişi Behçeti ve Belediye iktısad müdürü Saffet ile beraber fırıncılar cemiyeti reisi Ahmed Rızayı davet ederek kendilerile uzun müddet görüşmüştür.

Müsteşar, dünkü temasları neticesinde, verilen kararlar hakkında kendisile görüşen muharririmize izahat vererek demiştir ki:

«— Dahilde un stokundan başka peksimed stoku da vücude getirmek kararını verdik. Bu hususta alâkadarlarla görüştüm. İmalâta derhal başlanacaktır. Lâzım olan unu Toprak Mahsulleri Ofisi verecek ve İstanbul fırınları şehrin ekmeğini çıkarma zamanı haricinde bu işle de meşgul olacaklardır. İstanbulun kurusebze, zeytin ve zeytinyağı stoklarını tetkik ettik. Stoklar ihtiyacı her zaman karşılayacak miktardadır. Maamafih munzam tedbirler de almaktayız. Dahilden tedariki kabil olmıyan kalın ham deri ve manifatura eşyasını da Ticaret Ofisi elile ithal etmek kararını verdik.»

MÜTEFERRİK

Asker ailelerine yapılan yardım

Mart sonuna kadar Belediye 55,109 asker ailesine 199,000 lira nakdi yardımda bulunmuştur. Bunun 184,000 lirası mükelleflerden tahsil edilmiş, 15,000 lirasını da Belediye eklemiştir.

Pasif korunma tecrübeleri

Yarın Kartalda pasif korunma tecrübesi yapılacaktır. Beşiktaş ,Beyoğlu ve Kadıköy kazalarından maada diğer kazalar denemelerini yapmışlardır. Bu üç kaza da mayısın ilk haftasında deneme yapacaktır.

Lâğvedilen gümrük müdürlükleri

Gazi ainteb, Urfa ve Mardin gümrük müdürlüklerinin bir hazirandan itibaren lâğvı takarrür etmiştir.

MAARİFTE

Meslekî tedrisat okullarına talebe alınacak

Maarif Vekâleti 1 temmuzda imtihanları yapılmak üzere San'at okulları mezunları arasından Meslekî Tedrisat okullarına demirci, tornacı, elektrikçi yetiştirmek üzere bir müsabaka açmıştır. Müsabaka şartnamesi alâkadarlara bildirilmiştir.

HEM NALINA MIHINA

Uzun bir harbe dayanmak için

Çörçil'in de son nutkunda gizlemeden açıkça söylediği gibi, harb, Akdenizde İngiltere için çetin bir safhaya girmiş; bir çok dan kısa bir zamanda Yugoslavya işi ve Yunanistan yani Balkanlar işi Balkanlar edilmiştir. İngiltere, yalnız Balkanlarda mücadele değil, şimalî Afrikada da, müdafaa için büyük kuvvetler sevkedememiştir.

1940 senesinin son günlerinde, Balkanlardan Almanyayı arka kapıdan, vuracağız» diye mevsimsiz bir telâş adeta Almanyayı Balkanlara hâkim olmağa teşvik etmiş olan Hindistanlı ... rı M. Emeri'nin 500,000 kişilik Hindistan ordusu, henüz teşkilâtını, talim terbiyesini bitirip hazır bir hale gelmemiş ... ki yarım milyonluk heybetli ... henüz Akdeniz meydan muharebesinin muhtelif cephelerinden hiç birinde görünemedi. Bu itibarla M. Emeri'nin sözlerinde fazla istical etmiş olduğu anlaşılıyor.

Almanyanın bundan sonra ne yapacağını tetkik eden Çörçil, Cebelüttarıka hücum etmek, Türkiyeye saldırmak, mümbit Ükrayna topraklarile ... petrollarına yürümek ihtimallerinden bahsediyor.

Dün de söylediğimiz gibi Hitler'in ne yapacağını kestirmek mümkün değildir. fakat görünüşe göre, hedef İngiliz imparatorluğudur. Akdenize hâkim olmak, Mısırı ve Süveyşi, Cebelüttarıkı ele geçirmek, şarkî Afrikayı zaptetmek, Arabistan petrollarına kadar uzanmak Alman arruz plânına dahil olabilir.

İngilizleri kendi adalarında ... yenemiyeceklerini anlamış olan Almanlar, garbda uzun süreceği muhakkak olan Atlantik meydan muharebesi ... ve gece gündüz İngiltereyi bombardıman suretile gene uzun bir İngiltere muharebesine girişmişlerdir. ... garbdaki bu uzun yıpratma harbine ... zanmak için de dayanmak lâzımdır. Dayanmak için de, Almanyanın el ... bileceği bütün kaynaklara el ... zımdır. Onun içindir ki Çörçil ... ların Türkiyeye ve Sovyet Rusyaya taarruz edecekleri ihtimalinden ... diyor. Balkanlara geliş, ve eğer ... tahmini doğru çıkarsa, Türkiye ... yet Rusyaya karşı harekete ... uzun bir harbe dayanmak için ... mesi lâzım gelen merhalelerin ... edilmesi icab eden ganimetlerin ... maksadile yapılmış olacaktır.

İngiltere, geçen sene, Alman ... giliz adalarının yolunu kapadığı ... de İngiliz imparatorluğunun ... cephesinden geçen yollarını ... mecburiyetindedir. Almanların Rumanyaya geldiği günden ... ve bu ayın ilk haftasından ... miş olan mücadeleyi, kazanmak için İngiltere, bütün gayretlerini ... mecburdur.

Kesik kol ve bacak

Beşiktaştaki kesik kol ve ... aid zabıta tahkikatı devam ...

Kâzım ve karısı suçlarını ... lerse de cesed bakiyesini ... düklerini söylememişlerdir. ... bazı yerlerde de cesede aid ... bulunamamıştır.

Cesedin yerini gösterdikleri ... cezalarının çok şiddetli olacağı ... bu karı koca karışık ifadeler ... dir. Zabıta, tahkikata şiddetle ... etmektedir.

Arkadaşını yaraladı

Araları bir müddettenberi ... nan Şehremini sakinlerinden ... Kavcı ile Çarçıkapıda Turkuvaz ... da oturan kunduracı Said ... dında iki arkadaş, evvelki ... da karşılaşmışlardır. Derhal ... başlayan münazaa esnasında ... Kavcı Saidi bıçakla kasığından ... mıştır.

Vak'ayı müteakıb kaçmak ... Mehmed polis tarafından ... Said hastaneye kaldırılmıştır.

Dünkü kısmın hulâsası

Hikâyenin muharriri, İngilterede pek çok olan perili şatolardan birinde bir gece geçirerek, şatonun kırmızı odasında, gece gündüz dolaştığı rivayet edilen hayaleti görmeğe teşebbüs eder. Şato, bir kontese aiddir. Kontes, binayı ve içindeki eşyayı, ihtiyar bir kadınla, keza ihtiyar ve alil iki erkeğin muhafazasına tevdi etmiştir. Muharrir, bekçilerin, kırmızı odaya girmeğe teşebbüs etmemesini söylemelerine rağmen, eline bir şamdan alır ve onların tarif ettikleri ıssız ve ay ışığı altında yarı karanlık, korkunc dehlizlerden geçerek kırmızı odaya girer. Mumun, her tarafını aydınlatamadığı bu odada vaktile bir dük, bir de yeni gelin ölmüştür.

H. G. WELLS'DEN Seçme Hikâyeler. Kırmızı oda

NAKLEDEN: HAMDİ VAROĞLU

Odayı, derhal etraflıca bir araştırmadan geçirmeğe ve bu karanlığın verdiği vehim içimi doldurmadan evvel o vehmi dağıtmağa karar verdim. Kapının iyice kapalı olduğuna kanaat hasıl ettikten sonra, her eşyanın etrafını yoklayarak, yatak çarşaflarını kaldırıp altına bakarak, perdeleri açıp arkasını gözden geçirerek, odayı muayeneye koyuldum. Storları açıp pencerelerin sürgülerini yokladım ve kepenkleri kapadım; diz çöküp şöminenin karanlık kovuğuna baktım, gizli bir menfez bulunması ihtimalile, eski meşe kaplamaları dürtüşledim. Odada gayet büyük iki ayna, bunların iki yanında da, porselenden, bir çift kollu şamdan vardı. Bu şamdanlardaki mumları birer birer yaktım. Şöminede odunlar hazırlanmıştı. İhtiyar bekçinin bu ihtimamı göstereceğini hiç ummazdım. Her türlü titreme ihtimalinin önüne geçmek için ateşi tutuşturdum, iyice yanınca arkamı ateşe dönüp odayı bir kere daha muayene ettim. İran kumaşı kaplı bir koltuğu ve önümde bir nevi siper vazifesi görmesi için, bir masayı şömineye yaklaştırmıştım. Masanın üstüne, elaltında bulunacak şekilde, rövolverimi koydum.

Odayı sıkı sıkı muayene ettiğim için emniyet hasıl etmiştim; fakat, uzak kısımların karanlığı ve içeride hüküm süren tam sessizlik, gene muhayyileyi fazla meşgul ediyordu. Ateşin çıtırdıları yüreğime kat'iyyen kuvvet verecek mahiyette değildi. Yataklığın ve bilhassa odanın nihayet kısmının loşluğu, orada bir kimse saklı bulunduğu hissini veren o izahı imkânsız mahiyete bürünmüştü. Nihayet, emniyet hasıl etmek için, mumu aldım, oraya kadar gittim ve o noktada, maddî hiçbir cisim bulunmadığını gördüm. Şamdanı yataklığa koydum ve o vaziyette bıraktım.

O anda, sebebini kendi kendime düşünüp bulamadığım fevkalâde bir sinir hali içindeydim. Elimde en ufak bir delil bulunmadan, fevkattabia hiç bir hâdise vukua gelemiyeceğini iddia ediyordum ve vakit geçirmek için, şatoya aid manzum efsaneyi okumağa başladım. Yüksek sesle birkaç mısra okudum, fakat sesimin bıraktığı akis hoşuma gitmedi. Hayalet ve hortlak denilen şeylerin mevcud bulunmadığına dair, kendi kendime yaptığım bir muhavereye de, biraz sonra, ayni sebeble nıhayet verdim. Kapıcı kulübesindeki üç sakat insanı tekrar düşündüm ve onlarla alâkadar olmağa çalıştım. Odanın karanlık ve koyu kırmızı köşeleri zihnimi karıştırıyordu. İçeride yedi tane mum yandığı halde oda gene karanlıktı. Yataklıktaki mum bir hava cereyanına maruzdu; alev kımıldadıkça, yarı karanlık köşelerdeki gölgeler mütemadiyen oynayor, zıplayordu. Bu karanlıklara bir çare ararken, geçtiğim yolda gözüme ilişen kollu şamdanlar aklıma geldi; kendimi biraz zorladım, bir şamdan aldım ,kapıyı açık bırakarak ay ışığına çıktım ve biraz sonra, on tane mumla döndüm. Mumları, odayı yer yer süsliyen porselen bibloları yerleştirdim, baktım, en fazla karanlık olan noktalara koydum. Kimini yere, kimini, pencere aralarına oturttuğum bu mumlarla beraber sayısı on yediyi bulan ışıklar nihayet o şekilde dizilmişti ki, odanın her köşe bucağını, en az bir tanesi doğrudan doğruya aydınlanıyordu. Hayalet içeri girerse, muma basmamasını söyliyebileceğimi düşündüm. Oda, şimdi, pırıl pırıl aydınlıktı. Bu sivrilen ufacık alevlerde, neşeli, emniyet veren, bir hal vardı. Fitilleri düzeltmekle meşgul olmağa başladım. Bu sayede vaktin geçtiğini düşünüyor, cesaretleniyordum.

Bu şerait dahilinde bile, bu tehdid dolu uykusuz gecenin ağırlığı altında bunalıyordum. Geceyarısından sonra, yataklıkta yanan mum birdenbire söndü, yerini karanlık doldurdu. Söndüğünü görmemiştim. Sade, arkama dönüp baktım, karanlığı gördüm ve, beklenmedik bir yabancının mevcudiyeti karşısında nasıl ürperilirse, tıpkı öyle ürperdim. Yüksek sesle:

— Allah Allah! dedim. Bu hava cereyanı pek kuvvetli!

Masanın üstünden kibrit kutusunu aldım, mumu yakmak üzere, lâkayd bir yürüyüşle odanın öbür ucuna gittim. İlk çaktığım kibrit yanmadı, ikinciyi tutuşturmağa muvaffak olduğum sırada, karşımda, duvarın üstünde birşey kımıldar gibi oldu. Gayriihtiyarî döndüm ve şöminenin yanındaki masanın üstünde duran iki mumun sönmüş olduğunu gördüm. Derhal ayağa kalktım.

— Garib şey! dedim, acaba dalgınlıkla ben mi döndürdüm?

Şömineye doğru geldim, mumun birini yaktım ve tam o esnada, aynalardan birinin sağındaki mumun ürpererek sönüverdiğini gördüm; hemen hemen ayni zamanda ikinci mum da ayni şekilde söndü. Hiç şüphe yoktu. Alev, sanki fitil iki parmak arasında kıstırılıyormuş gibi, islenmeden ve tütmeden sönüyordu. Ben, ağzım bir karış açık, orada dururken, karyolanın ayakucundaki mum da söndü, gölgeler, bana doğru bir adım daha ilerilemiş gibi oldular.

— Bu kadarı fazla! diye söylendim.

O esnada, şöminenin üstündeki mumlardan biri, sonra öteki söndü. Sesimde, mâni olamadığım keskin ve garib bir eda ile:

— Ne oluyor? diye haykırdım.

Gardrobun üstündeki mum söndü, yataklıkta yaktığım mum da onun peşisıra söndü. Yarı endişeli yarı alaylı bir sesle:

— Yeter! Bu ışıklar bana lâzım!

Emrini verdim, ayni zamanda, şöminedeki mumları yakmak üzere bir kibrit çaktım. Ellerim öyle titriyordu ki, kibriti, iki defa, kutunun zımpara kâğıdı olmıyan tarafına sürttüm. Şöminenin üstü, tekrar karanlıklardan sıyrıldığı anda, en uzak pencerenin kenarında yanan iki mum, sönüverdi. Fakat, ayni kibritle, bir aynanın yanındaki kollu şamdanın mumlarını ve yerdeki mumları yaktım, bir an için, sönen mumları, sür'atten yana geri bırakır gibi oldum, o zaman, odanın dört muhtelif noktasında, dört ışık, bir anda yok oldu ve ben, hangi mumu önce yakacağımda mütereddi, heyecanlı bir telâşla, bir kibrit daha çaktım.

Bu kararsızlık esnasında, sanki görülmiyen bir el, masanın üstündeki iki mumun fitilini bastırdı. Ben, dehşetten haykırarak yataklığa, oradan odanın köşesine, sonra pencereye koşarak üç mum yakarken, şöminenin yanında, iki mum daha söndü; sonra, daha iyi bir çare aklıma geldi, kibrit kutusunu, demir çemberli bir sandığın üstüne fırlattım, elime bir şamdan aldım; bu suretle, kibrit çakarak vakit kaybetme mahzurunu bertaraf etmiş olacaktım. Fakat, buna rağmen, mumlar muntazaman sönüyordu; ve korktuğum, kendilerile mücadele ettiğim gölgeler, kâh şu taraftan, kâh beri taraftan, adım adım ilerliyerek, üzerime doğru geliyorlardı. Karanlık, yıldızları söndüren, parçalanmış bir fırtına bulutu gibiydi. Arasıra, bir mum, bir dakika yanık duruyor, sonra üflenip sönüyordu. Gitgide artan karanlığın dehşeti beni divaneye çeviriyor, soğukkanlılığım elden gidiyordu. Nefes nefese; perişan bir halde, bir mumdan ötekine seğirtiyor, düşmanın amansız ilerileyişine karşı boşuna mücadele ediyordum.

Bacağımı masaya çarpıp incittim. Bir iskemle devirdim, ayağım takıldı düştüm, masanın örtüsünü de yere beraber sürükledim. Şamdanım elimden düştü, uzağa yuvarlandı, ayağa kalkarken bir başka şamdan yakaladım. Birdenbire, o mum da söndü. Masanın üstünden hızla alırken yaptığım sert hareketten dolayı sönmüş olsa gerekti. Akabinde, hâlâ yanan iki mum da sönüverdi. Fakat odada hâlâ aydınlık vardı, gölgeleri uzaklaştırar kırmızımtrak bir aydınlık, Bu, şöminedeki ateşin aydınlığıydı! Mumu, iskaranın aralıklarından sokup yakabilirdim.

Kızıl kömürlerin ortasında oynaşan ve eşyanın üstünde parlak akisler yapan alevlere doğru yürüdüm. İskaraya doğru iki adım attım, alevler derhal azaldı, söndü, kızıl kömürler karardı, ışıklar zıplayıp kayboldu ve ben, mumu, ıskaranın aralıklarından içeri soktuğum anda, karanlıklar, kapanan bir göz gibi beni kavradı, boğucu bir derağuşla kuşattı, gözlerimi bürüdü ve dimağımdaki son muhakeme kabiliyetini de yok etti. Mum, elimden düştü, o ezici zulmetleri uzaklaştırmak için, kolumu, beyhude bir gayretle ileri uzattım ve avazım çıktığı kadar bağırmağa başladım. Bir defa, iki defa, üç defa haykırdım. Sonra, sendeliyerek ayağa kalkmış olacağım. Birdenbire, ay ışığile koridorun aklıma geldiğini ve başımı eğerek, kollarım ileri doğru uzanmış, kapıya saldırdığımı hatırlıyorum.

Fakat, kapının hangi tarafta bulunduğunu unutmuştum; karyolanın köşesine şiddetle çarptım. Sarsıldım, geri döndüm, bu sefer bir başka büyük eşyaya çarptım. Karanlıklarda, oraya buraya çarpıp yerlere yuvarlandığımı, bin türlü mania ile boğuştuğumu, her çarpışta vahşi yaygaralar kopardığımı ve nihayet, alnıma yediğim şiddetli bir darbe ile, bir asır kadar uzun süren bir sukut hissi içinde kaldığımı, ayakta tutunabilmek için son bir gayret sarfettiğimi hayal meyal hatırlıyorum.. Sonra, artık hiç bir şey hatırlamıyorum.

Gözlerimi açtığım zaman, ortalık apaydınlıktı. Başımda hafif bir sargı vardı ve kolu inmeli adamın gözleri yüzümdeydi. Etrafıma bakındım, olup bitenleri hatırlamağa çalıştım, bir müddet aklımı başıma toplayamadım. Gözümün ucile gördüğüm ihtiyar kadında, bir gün evvelki dalgın hal yoktu; mavi bir şişeden, bir bardağa, ilâc damlatmakla meşguldü.

— Neredeyim? diye sordum. Sizi tanıyor gibiyim, fakat kim olduğunuzu hatırlıyamıyorum.

Hâdiseyi anlattılar ve ben, onların, perili kırmızı oda hakkında söyledikleri, bir hikâye dinler gibi dinledim.

İhtiyar adam:

— Sizi, şafak sökerken bulduk, dedi. Alnınızda ve dudaklarınızda kan vardı. Uykusuz geçirdiğim geceyi ... vaş hatırlıyabildim. İhtiyar:

— Şimdi, dedi, odanın perili ... inanıyor musunuz?

Benimle, artık, bir tufeyliye ... gibi değil, sıkıntıda olan bir dost ... haline üzülen bir kimse gibi ... du.

— Evet, dedim, oda perili ...

— Hayaleti gördünüz mü?.. ... hayatımızı burada geçirdiğimiz ... onu hiç gözlerimizle görmedik. ... hiç cesaret edemedik... Hakikaten ... Dük mü?.

— Hayır, dedim, o değil.

İhtiyar kadın, bardak elinde ... karıştı:

— Ben zaten biliyordum, dedi ... dan ölen zavallı karısının hayaleti ...

— O da değil, dedim, odada ne ... hayaleti var, ne Düşesin hayaleti ... Odada hiç bir hortlak yok. Daha ... şey var, çok daha fena bir şey ...

— Nedir o? diye sordular.

— Zavallı fanilerin zihnini bulandıran ... şeylerin hepsinden beteri, ... korku! Ne ışık isteyen, ne görmek istiyen, akılla hiç münasebeti olmıyan ... sanı sağır eden, kör eden, ezen ... Koridorda peşimden gelmişti, ve benimle mücadele etti...

Sustum. Bir sükût oldu. Elimi ... daki sargıya götürdüm.

O zaman, güneşlikli adam ... geçirdi ve dedi ki:

— Doğru. Bunu ben de biliyordum. Bir ... Karanlıkların kuvveti, bu! Bir ... hakkında hortlak diye bu kadar ... hüküm verilir mi hiç? O kuvvet ... zaman mevcud. Onu gündüz bile ... yaz günlerinde bile, döşemelerin ... da, perdelerin altında hangi tarafta ... seniz arkanızda hissedersiniz. ... kararınca, koridora sokulur, ... gelir, arkanıza bakmağa cesaret ... siniz. O kadının odasında dolaşan ... korkudur... Kara korkudur!.. Bu ... ev böyle kaldıkça, o da burada ... caktır!.

—Bitti—

SON HABERLER

Siyasî İcmal

İngilterenin bol ve sür'atli yardım ihtiyacı!

Mister Churchill'in son nutkunu, İngilterenin bugünkü buhranlar karşısında hissettiği kat'î ihtiyacın, en acı ifadesi saymak icab eder. Bu ihtiyac: Bol ve sür'atli yardımdır. Çünkü İngiltere ancak bu bol ve sür'atli yardım sayesinde Akdenizde tutunacak ve Atlantik harbini devam ettirecek, bu bol ve sür'atli yardım sayesinde, Almanyanın kazandığı son muvaffakiyetlerin tesirini önleyecek ve yenilmek ihtimalini bertaraf edecektir.

İngiltere Başvekili, bu bol ve sür'atli yardımın İngiltereye yakın sulara kadar yetiştirilmesinin hayatî kıymetini takdir ettiği için İngiltere - Amerika münasebetlerini, şimdiye kadar görülmemiş bir bağlılık halinde tasvir etmiş, İngilterenin davasını 200 milyon Amerikalı ve İngilizin davası olarak göstermiş, ancak İngiltere ve Amerika birliği ve beraberliğinin diktatörlere galebe çalacağını anlatmıştır.

Bütün bu sözlerin pek aşikâr olan manası, İngilterenin Avrupadan ümidi keserek mukadderatını Amerikanın mukadderatile birleştirmesi ve Amerikanın eline sarılarak bugünkü buhrandan kurtulmak için uğraşmasıdır.

Buna karşı Amerikadan beklenen bol ve sür'atli yardım, ağır ağır tekâmül etmekte ve Amerika, İngiltereye verilecek silâhları garb yarım küresinin deniz hududuna kadar muhafaza altında götürmeyi henüz kararlaştırmamış bulunmaktadır. Fakat İngiltere, bu karardan memnundur. Çünkü İngiliz donanmasının Alman tahtelbahirlerine karşı açacağı mücadele sahası biraz daha daralmış olacak ve İngiltere, kendisini çevreleyen sular içinde Alman tahtelbahirlerini avlamakla meşgul olacaktır.

Fakat Amerikanın İngiltereye göndereceği silâh ve mühimmatın, yarı yola kadar gelmesi, İngiltereyi tatmin edip etmiyeceği henüz belli değildir. Belki İngiltere, bu kararın da bir tekâmül devresi geçirmesini bekleyecek, bu silâhların İngiliz adalarına kadar yetiştirilmesini isteyecek ve böylece 200 milyon Amerikalı ve İngiliz elbirliğile harbe girmiş olacaklardır.

Fakat Amerikalıların bu zihniyetle hareket edecek hale henüz gelmedikleri anlaşılıyor.

İngiltereyi Amerikanın bol ve sür'atli yardımına bu derece bağlayan amil, İngilterenin harbe takaddüm eden sulh senelerinde silâhlanmayı ihmal etmesi, İngiliz İmparatorluğunu alâkadar eden meseleleri halletmekte gecikmesi, müdafaasile alâkadar olduğu veyahud müdafaasını deruhde ettiği memleketlerle sağlam dostluklar ve dünyanın yeni şartlarına uygun anlaşmalar yapamamasıdır.

Bütün bu şartların bir araya gelmesi bugünkü müşkül vaziyeti ihdas etmiş ve İngiltere bir taraftan harbetmek, diğer taraftan yakın mazinin hatalarını telâfi etmek gibi iki büyük ve mühim işle birden meşgul olmak mecburiyetinde kalmıştır.

Bu hataların mes'uliyeti, şüphe yok ki, Mister Çörçil'e aid değildir. Fakat kendisi bu hataların telâfisi mes'uliyetini üzerine almış bulunuyor ve muvaffak olmak için her çareye başvuruyor. Mister Çörçil hükûmetinin şimdiye kadar başvurduğu çarelerin yarım tedbir mahiyetini aşamaması da, mazinin ihmalleri yüzündendir.

Şimdi bütün ümid, Amerikanın bol ve sür'atli yardımile yarım tedbirlerin tekmillenmesindedir.

İngiltere ile Amerikanın birbirine bu kadar sıkıfıkı bağlanmalarından ileride ne doğacak? Bir İngiltere - Amerika birliği mi? Yahud bir başka teşekkül mü?

Bunu bugünden kestirmek mümkün değildir. Fakat istikbalin bir şeyler doğuracağı şimdiden göze çarpıyor.

Ömer Rıza DOĞRUL

Tayfun

Yeni tip İngiliz tayyareleri çok kuvvetli

Londra 28 (a.a.) — «Tayfun» adı verilen yeni İngiliz avcı tayyaresi, halen İngiliz hava kuvvetleri servislerinde çalışan tayyarelerin en sü'atlisi, en iyi silâhlandırılmış ve en uzun mesafelisidir. Tayfun şimdiden seri halinde imal edilmektedir. Yeni Sabre motörile teçhiz edilmiş olan bu tayyare her hangi bir düşman tayyaresinden daha yükseklere çıkabilmektedir. Tek satıhlı olan Tayfun, çok büyük bir hızla yükselmektedir. Sür'ati saatte «650» kilometreyi geçmektedir. Tayfun'un mitralyözlerden başka topu da vardır.

Almanya ve Irak hâdiseleri

Bern 28 (a.a.) — Ofi: La Suisse gazetesinin Berlin muhabiri yazıyor: Alman siyasî mahfillerinde Irak hâdiseleri dikkatle takib edilmektedir. Bu mıntakada İngiliz kıt'alarının takviyesi Berlini son derece alâkadar eylemekte, fakat Almanya bu mıntakada da gafil avlanmıyacaktır, denilmektedir.

Macar Başvekili Alman ekalliyeti reisile görüştü

Budapeşte 28 (a.a.) — Macar Başvekil ve Hariciye Nazırı Bardossy, Macaristandaki Alman ekalliyeti reisi Frank Basch'ı kabul etmiştir. Mülâkat uzun sürmüştür.

Yeni zelzeleler

İstanbuldan 520 kilometre mesafede şiddetli bir zelzele daha oldu

İstanbul 28 (a.a.) — Kandilli Rasadhanesinden:

Dün yaz saatile 16 yı 2 dakika 46 saniye geçe merkez üstü İstanbuldan 520 kilometre mesafede kâin şiddetli bir zelzele kaydedilmiştir.

Zarada

Zara 28 (a.a.) — Dün burada saat 16,20 de vuku bulan yer sarsıntısını 22,19 da ve bugün 7,7 de iki zelzele daha takib eylemiştir. Hasar yoktur.

Diğer yerlerde

Ankara 28 (a.a.) — Aldığımız telgraflara nazaran dün saat 16,20 de Fatsada, 16,5 te Zilede ve 16 da da Çankırıda birer yer sarsıntısı olmuştur. Ziledeki yer sarsıntısı bazı duvarlarda çatlaklık vukua getirmiş ise de ehemmiyetli bir hasar kaydolunmamıştır.

Sovyet - Japon paktına rağmen

Tokyonun karşılaştığı zorluklar izale edilmemiş

Tokyo 28 (a.a.) — Reuter: Hariciye Nazırı Matsuoka, Avrupa seyahatinden avdeti münasebetile tertib edilen bir toplantıda söz alarak ezcümle şöyle demiştir:

«— Eğer imkân olsaydı yarından itibaren millî hayatımızın, Almanyada yapıldığı tarzda bir kontrola tâbi tutulmasını isterdim. Fakat böyle bir murakabe bizim için henüz kâğıd üzerinde bir projeden ibaret bulunmaktadır. Vakıâ Almanyada evvelâ kâğıd üzerinde projeler yapmakla işe başlanmıştır, lâkin Japonyanın Almanyada yapılanı tahakkuk ettirebilmek için kâfi vakti yoktur.»

Matsuoka, Sovyet - Japon paktına temas ederek şunları ilâve etmiştir:

«— Bu pakt Japonyanın halen karşılaşmakta olduğu zorlukları izale etmiş değildir.»

Matsuoka'nın Stalin'e çektiği telgraf

Vişi 28 (a.a.) — Moskovadan bildirildiğine göre bitaraflık paktının tasdiki münasebetile Stalin'le Matsuoka arasında yeniden telgraflar teati edilmiştir.

Matsuoka telgrafında diyor ki:

«Paktın şu anda mer'iyete girmiş olması münasebetlerimizin düzeldiğinin bariz bir delili olduğuna kaniim.»

Matsuoka'nın Molotof'a gönderdiği telgrafta da şöyle denilmektedir:

«Verilen söze sonuna kadar sadık kalmak hususundaki düsturumu burada tekrarlamakla bahtiyarım. Sizin de aynı tarzda hareket edeceğinizden şüphe etmemekteyim.»

Garib tefsirler

Türkiye, Rusya ve bir İtalyan mecmuası

24 mart tarihli beyanname Türkiyeyi harbe teşçi edecek mahiyette imiş...

Berne 28 (a.a.) «Ofi» — Oggi adındaki İtalyan mecmuası beynelmilel siyasî vaziyeti ve bilhassa Birleşik Amerika devletlerile Sovyetler Birliğinin hattı hareketlerini tahlil etmek maksadile neşrettiği bir makalede Sovyet Rusyanın Almanya ile hemhudud olan mıntakalarda bir takım tedbirler almakla beraber şimdilik harbe sürüklenmek istemediğini, fakat takib ettiği siyasete bakılacak olursa gayesinin yeni ihtilâflar çıkarmaktan başka bir şey olmadığının anlaşılmakta bulunduğunu tebarüz ettirmektedir.

Teleperss ajansının Romadan verdiği bu makalenin bazı parçaları İsviçre gazeteleri tarafından iktibas edilmiştir.

İtalyan mecmuası şunları ilâve etmektedir:

«İngiliz Hariciye Nazırı Eden ile Sovyetler Birliğinin Londra büyük elçisi Malsky arasında sık sık vuku bulan mülâkatlara fazla bir ehemmiyet atfetmesek bile 24 martta Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında akdolunan ve Türkiyenin beynelmilel bir ihtilâf halinde Sovyet Rusyanın bitaraflığına güvenebileceğine mütedair bulunan beyannamenin Türkiyeyi harb yolunda teşci eden bir eser olduğunda şüphe yoktur.»

Oggi, 5 nisan tarihli Sovyet - Yugoslav dostluk ve ademi tecavüz paktını da gayrimüsaid mütalealarla tefsir etmekte ve Sovyetlerin Alman kıt'alarının Banat'a girmelerini teessüfle karşılamış olduğunu hatırlatmaktadır. Mecmua yazısına nihayet verirken, Sovyetlerde görülen sulh temayüllerinin sadece nazarî olduğunu kaydetmektedir.

Meksikada tahkim edilecek şehirler

Meksiko 28 (a.a.) — Müdafaa Nezareti Tampico, Alvare, Obregon, Mazatlan ve Manzanillo şehirlerinin tahkim edileceğini bildirmiştir. Meksikalı mühendisler tarafından inşa edilecek istihkâmlar 70 milyon peseye mal olacaktır.

Amerikanın eski Paris sefirinin sözleri

Vaşington 28 (a.a.) — Amerikanın Fransadaki eski büyük elçisi Bullitt, Çine yardım cemiyetinin toplantısında bir nutuk söyliyerek demiştir ki:

«— Çine ve İngiltereye yardım siyaseti Amerikayı harbe sürükleyebilir. Fakat totaliter devletler tarafından cebren kabul ettirilecek bir sulh gayrikabili tehammüldür.»

Çin orduları taarruza geçti

İlk hamlede mühim mevkiler ve bazı şehirler istirdad edildi

Çungking 28 (a.a.) — Cepheden Çung-King'e gelen son haberlere göre Çin orduları Şekiyang, Fukiyen ve Hupeh eyaletlerinde mukabil taarruza geçmişlerdir. Çin kuvvetleri Sekiyang sahillerinde Trişu limanını işgal etmişler ve diğer bir Çin kuvvetinin piştar kıt'aları Wenşu istihkâmlarını zaptederek Wenşu şehrine girmeğe muvaffak olmuşlardır. Fuçeu'nun şarkında Min nehrinin cenub sahillerinde bulunan Şanglo Çin kuvvetleri tarafından istirdad edilmiştir.

Hupeh eyaletinde Tahungsan dağlarında mukavemet eden Çin kıt'aları kuvvetleri Japon hücumlarının hepsini tardetmişler ve Japon taarruzu başlamadan evvel işgal ettikleri bütün noktaları istirdad etmişlerdir.

Bayan Çan-Kay-Şek'in nutku

Londra 28 (a.a.) — Çin orduları başkumandanı Çan-Kay-Şek'in refikası Bayan Çan-Kay-Şek dün akşam radyoda bir nutuk söyliyerek demiştir ki:

«— Çin, Japon tecavüzüne karşı dört senedir mukavemet etmektedir. Bu müddet zarfında 50 ilâ 60 milyon kişi hicret etmiştir.

Çin milleti namına İngiliz milletini sempati ve hayranlıkla selâmlarım. Hiç bir ordu verdiği bütün muharebeleri kazanamaz. Veya harbettiği bütün cephelerde muvaffak olamaz. Fakat milletinin maneviyatı bozulmadıkça, milletin kalbi sağlam kaldıkça ve hürriyet için mücadele edecek vasıtalara malik bulundukça o ordu mutlaka nihaî zafere kavuşur.»

Çörçil'in söylediği nutkun akisleri

Vaziyeti olduğu gibi göstermek Amerikada iyi karşılandı

Vaşington 28 (a.a.) — Churchill'in nutku, Amerikan milleti üzerinde kanaat verici ve teşci edici bir tesir yapmıştır. İngiliz Başvekili hakikati gizlememesile tanındığı için sözleri her zaman hedefe varmaktadır. Almanların Libyada İngilizleri hezimete uğrattığı hakkında itiraf kadar Mısırdaki askerî vaziyet hakkında verdiği teminat da iyi karşılanmıştır. Nihayet, hava ve deniz kuvvetlerinin arttığı ve vaziyetin geçen yazdaki kadar nazik olmadığı hakkında yaptığı beyanat Amerikalıları tatmin etmiştir. Amerikalılar artık biliyorlar ki mücadeleye iştirak etmişlerdir ve edeceklerdir, ve mücadele vahim ve büyüktür.

Kanadada akisler

Ottawa 28 (a.a.) — Churchill'in nutku bütün Kanadada çok büyük bir alâka uyandırmıştır. Resmî mahfiller nutuk hakkında mütalea yürütmiyorlarsa da Başvekil Mackenzie King, bu gün Mecliste, harb hakkında beyanatta bulunacaktır. Churchill'in nutku harbin muzafferiyetle neticeleneceği hakkında İngilizlerin beslediği kanaati ve İngilizlerin cesareti için bir ilham kaynağı olacaktır. Ortaşarktaki âcil vaziyetin memnuniyet verecek bir manzara arzetmekle beraber bedbin olmak için ortada bir sebeb görülmemektedir. Vaziyet cesaret ve hareket icab ettirmektedir.

Büyük Amerikan tayyareleri Singapur'a gidiyor

Manilla 28 (a.a.) — Singapura gitmekte olan çok büyük bir Amerikan bombardıman tayyaresi Manillaya gelmiştir.

İptidaî maddeler tenzilât nispetleri

Ankara 28 (Telefonla) — 2/14083 sayılı kararname ile mer'iyete konulmuş olan iptidaî maddeler tenzilât nisbetlerini gösteren cetvelin D grupunun sonuna «nişastadan mamul kaşe» ve bu mamulâta aid tenzilât nisbetinin yüzde 24 ve aynı cetvelin G grupunun sonuna «mukavvadan mamul kutu» ve bu mamulâta aid tenzilât nisbetinin yüzde 46 ve ayni cetvelin K grupunun sonuna zımpara bezi ilâve ve bu mamulâta aid tenzilât nisbeti de yüzde 44 olarak tayin edildi.

İngilterenin Bern elçisinin bir nutku

Zürich 28 (a.a.) — İngilterenin İsviçredeki elçisi Kelly, Bâle İngiliz Ticaret Odasında bir nutuk söyleyerek demiştir ki:

«— İngiltere, düşmanlarına karşı tatbik ettiği meşru ve haklı abluka ile kabili telif olmak şartile İsviçrenin iktısadî hayatını korumak için elinden geleni yapmağa hazırdır.»

Geniş ufuklar

Anglosakson memleketlerini tanıyalım

Avustralya ve Yeni Zelandın hazineleri

Yazan: **Nezahet Nureddin Ege**

Avustralya ve Yeni Zelandın ziraî faaliyetleri ne kadar hududsuz vüs'atler arzediyorsa, maden işleri de ayni derecede baş döndürücü bir genişlik kaydetmektedir. Yalnız Yeni Zelandda yedi tane maden mektebi mevcud olduğunu düşünmek bile bu azimkâr insanların vatanlarının tabiî servet kaynaklarını işletmek hususunda madenciliğe ne kadar büyük kıymetler atfettiklerini ispata kâfidir. Halen en büyük ehemmiyetle işletilen madenler, altın, gümüş, kömür ve demirdir. 1928 senesinde Yeni Zeland 2.437.000 tonilâto maden kömürü istihsal etmiş, dahilî ihtiyaclarını temin ettikten sonra İngiltere imparatorluğunu Uzakşark donanmasının kömür ihtiyacını karşılamıştır. Altın istihsalâtı da her gün yükselmektedir. Son seneler zarfında altın istihsalâtının yekûnu 93.907.000 İngiliz lirasına baliğ olmakta idi.

Avustralya ise 1936 - 37 senesinde 12.074.000 ton maden kömürü istihsal etmiştir. Bunun piyasada kıymeti 27 milyon küsur dolar tutuyordu. Demek ki beher ton iki buçuk dolardan daha ucuza satılmaktadır. Kömürün bu kadar mebzuliyetle işletilmesi, piyasaya bu kadar ucuza arzedilmesi memleket refah seviyesini mütemadiyen yükseltmektedir. Gene tekrar edelim ki Alman ve İtalyan diktatörleri milletlerini kömürsüzlükten titreterek mevhum bir saadet peşinde kanlarını dökerlerken Anglosaksonların yedi milyonluk nüfusu senevî on iki milyon ton istihsal ve istihlâk ederek huzur ve refah içinde yaşamaktadır.

Avrupa harbinden bahseden bir Amerikalı dostum, Anglosaksonların felsefesini şöylece telhis etmişti:

— Bu harbde sonuna kadar mukavemet edecek, ve her ne pahasına olursa olsun muhakkak harbi kazanacak olan biz ingilizce konuşan milletleriz. Çünkü bu harbi kaybedersek her şeyimizi kaybedeceğiz. Varlık içinde olan milletler varlıklarını kaybetmekten korkarlar. Yokluk içinde olanlar zaten neyi kaybedecekler. Bizim hayat standardımız Almanların hâkim olduğu bir dünyada payidar olamaz. Onlar ameleyi çok ucuza çalıştırırlar. Ahali mahrumiyete mütehammildir. Biz ise refah içinde çalışmak isteriz.

Anglosaksonların servet membalarını tetkik ettikçe bu dostumun iddialarına hak veriyorum.

Avustralyalıların 1927 senesine kadarki altın istihsalâtı 625.908.000 İngiliz lirasına baliğ olmaktadır.

Altın, gümüş, kömür, bakır istihsalleri Pasifik Okyanusunun bu münzevî sakinleri için çok cazib olmakla beraber onlar gene iş hayatlarının merkezi sikletini daima ziraatte aramaktadırlar. Senevî yarım milyar kilogram en iyi cins yün istihsal ettikleri halde bununla iktifa etmiyerek Ankara keçisi yetiştirmenin de çok kârlı olacağını hesab etmişler, Birleşik Amerika hükûmetlerinden en iyi cins Ankara tiftik keçileri ithal etmişlerdir. Halen Avustralya mer'alarında en kıymetli cinlerden 172.000 tiftik keçisi mevcuddur. En yüksek üniversitelerin ziraat şubelerinde tiftik keçileri bakımı hakkında yeni yeni kurslar ilâve edilmiştir. (Ne kadar temenni olunurdu ki Ankara tiftik keçilerini Avustralyalılar Amerikadan değil, fakat asıl vatanları olan Ankaradan ithal etseydiler. Bu hayvanların ıslahı usullerini de gene bizim üniversitelerimizin tecrübe lâboratuvarlarının bulduklari metodlara tevfikan tetkik edebilseydiler.)

Anglosakson felsefesinin en büyük vasfı ziraate müstenid bir medeniyet kurmak olduğu gibi dikkati en calib hususiyeti de ömrünüz oldukça tahsil edebilmek imkânındır. Avustralyalılar büyük bir tevazula itiraf ediyorlar. (Amerika üniversitelerindeki ziraat, ziraat sanayii o kadar yüksek muvaffakiyetler arzediyor ki bizim Maarif Nezaretimiz, gerek bu mevzular etrafındaki, gerek müspet bir ilim olan terbiye hakkındaki Amerikan üniversitelerinin neşriyatını muntazaman takib ederek bize nakletmektedir. Bu sayede münzevî çiftliklerde yaşayan müstamerlerimiz, ziraî mıntakalardaki muallimlerimiz, kollejlerdeki profesörlerimiz bu ilmî tecrübelerden müstefid olmaktadırlar.) diyorlar. Bu suretle Anglosakson medeniyeti bir kıt'a üzerindeki kazancını bütün diğer kıt'alar sakinlerinin istifadesine arzetmiş, herkesi ölünceye kadar mütemadiyen okumağa ve yükseltmeğe teşvik etmis oluyorlar.

***

Avustralya ve Yeni Zelandın en büyük servet membalarından biri de ormanlarıdır. Ağuşunda emsalsiz hayvanlar, müstesna nebatlar besleyen bu güzel ormanlar İngiliz gençlerinin elinde mütemadiyen imar edilen, mütemadiyen istifade olunan geniş servet kaynaklarıdır.

Ormanlar tahrib edilmeksizin muntazam bir sistem dahilinde kesilir ve bir yandan da yenileri dikilerek yetiştirilir. Fevkalâde nadide ağaclardan nefis möbleler yapılır.

Gerek Amerikada gerek Avustralya ve Yeni Zelandda möblecilik büyük sanayi şubelerinden birini teşkil eder. Möble fabrikaları seri halinde büyük imalât yaparak parça başına daha ucuza mal çıkarmağa muvaffak olurlar. Möble fabrikaları ekseriya büyük ormanların kenarlarındaki küçük ziraî kasabalarda teessüs eder. Bazan bir küçücük şehrin sadece möble imalâtı için kurulmuş olduğu görülür. Çünkü böyle münzevî mıntakalarda amele ücreti, - hayat daha ucuz olduğundan dolayı - daha müsaiddir. Fabrikatorlar da kereste nakledeceklerine mamul eşya naklini daha kârlı telâkki ederler. Bu möbleler hakkında gazetelere, mecmualara ilânlar vererek evlere kataloglar tevzi ederek mektubla sipariş kabul ederler. Kataloğunu tetkik ederek mektubla sipariş ettiğiniz eşyayı ekseriya on beş gün içinde muhayyer olarak size bırakırlar. Beyenmediğiniz takdirde yol parası fabrikaya aid olmak üzere iade edebilirsiniz. Bazı möble fabrikaları daha ileri giderek kendilerinin sattıkları herhangi bir parçanın mademülhayat bilâ ücret tamirini taahhüd ettiklerini ilân ederler. (Möblelerin hayat sigortası) telâkki edilen bu taahhüdlerile fabrika müşterisini daimî surette müessesesine bağlamış olduğuna emindir. Posta ile sipariş kolaylıklarından başka nakil vasıtalarının ucuzluğu, mükemmeliyeti de böyle geniş piyasalara hitab etmek hususunda Amerikan ve Avustralyalı müteşebbislere imkân bahşetmektedir.

(Birleşik Amerikanın şimendifer servisleri akıllara hayret verecek bir vüs'at arzetmektedir. Ayni istikamete mütevecihen işleyen birbirinden tamamen müstakil iki, üç, dört hat vardır. Tamamen hususî sermayelerle işletilen bu trenlerin Birleşik Amerika hükûmetine verdiği vergi miktarı senevî üç yüz altmış beş milyon dolardır. Yani vasatî günde bir milyon dolar vergi vermektedir.) Biz gene kendi bahsimize, Avustralya ile Yeni Zelânda gelelim. Yeni Zelandda 1870 senesinde sadece 46 mil şimendifer mevcuddu. 1930 senesinde ise 3404 mil şimendifere sahib olmuştur. Dört tarafı Pasifik Okyanusunun mahfuz limanlarile bezenmiş münferid adaların sırf dahilî münasebatı için bir milyon üç yüz bin nüfuslu bir ada halkının 3404 mil şimendifer inşa etmesi çok dikkati calib bir meseledir. Çünkü memleket bir transit memleketi değildir. Bu geniş şebekenin bütün mes'uliyetini ve masarifini kendileri için deruhde etmişlerdir.

Avustralyada ilk şimendifer 1855 te yapılmıştır. Halen Avustralyada 29.000 mil uzunluğunda hat mevcuddur. Nüfusun bu kadar az ve arazinin de geniş oluşuna rağmen hemen her tarafı birbirlerine şimendiferle raptetmeleri gene Anglosakson kabiliyetinin bir tmsalidr. İşin en şayanı dikkat cephesi gerek Avustralyada gerek Yeni Zelandda şimendiferlerin pek azının hükûmetin malı olmasıdır. Umumî heyetile bu kadar ağır ve mes'uliyetli teşebbüsleri hususî şirketler deruhde etmekte ve şimendiferler de kendilerine büyük kârlar temin eylemektedirler.

Avustralya ve Yeni Zelandın en büyük müşkülleri Avrupa ve Amerika ile telgraf kabloları tesisi meselesi idi. Nüfusları pek az olmasına rağmen daha 1876 senesinde gerek Tasmanya adasile gerek Yeni Zeland adalarile Avustralya arasında telgraf kabloları döşenmişti. Nihayet ilk defa Avustralyanın şimalindeki Port Darmin limanile Londra arasında, sonra Sydney ile Kanada ve Birleşik Amerika hükûmetleri Pasifik limanları arasında ve en nihayet de Afrikanın cenubundaki Ümidburnu sahillerinden dolaşarak ana vatan İngiltere arasında kablo döşemeğe muvaffak olmuşlardır. Gene tekrar edelim ki on dokuzuncu asırda Avustralyanın nüfusu ne kadar az olduğu nazarı dikkate alınırsa bu telgraf kablolarının ne büyük fedakârlıklar mukabilinde yapıldığı tezahür eder. Zaten başlıbaşına bir kıt'a olan Avustralyayı bile - bu kadar az nüfusa rağmen - şimalden cenuba, şarktan garba telgrafla birbirine raptetmek bile çok büyük bir mesele telâkki edilebilir.

Avustralyalılar, - İngiltere adası sakinleri ve Amerikalılar müstesna - dünyanın çok zengin insanlarıdır. İngiltere adalarının servetinin bir kısmını da Avustralyanın büyük iş sahalarına yatırılmış paraların temettüleri teşkil etmektedir.

Servetin Avustralyalılar elinde taksimi de dikkate şayandır. Yirmi yaşını geçmiş vatandaşların (yüzde otuzu) emlâk sahibidir. Halbuki İngilterede ancak (yüzde 12) si hususî emlâke sahib bulunmaktadır. Nüfusun (yüzde 80) inin bankalarda hesabı carisi vardır. Vasatî nüfus başına (41) İngiliz lirası bir tasarruf kaydedilmektedir. Gerek Avustralyada, gerek Yeni Zelandda altmış beş yaşını mütecaviz muhtac herkese, - kadın, erkek - alillere, âmalara 1918 senesindeki İspanyol nezlesi mağdurlarına tekaüd maaşı vardır. İşte İngiliz lisanile mütekellim milletlerin yeni hayat nizamı!

Edebî portre:

H. G. Wells ve eserleri

Seçme hikâyelerini, fasılalı bir seri halinde neşre karar vererek, «Kırmızı oda» isimli ilk hikâyesinin birinci kısmını dün, ikinci ve son kısmını da bugün okuyucularımıza takdim ettiğimiz meşhur İngiliz muharriri Herbert George Wells, Türk münevverlerine büsbütün yabancı olmıyan bir simadır. Onun en esrarlı romanlarından biri olan «Görünmiyen adam», hafızamızı kurcalamağa lüzum kalmadan derhal hatırlayabileceğimiz kadar alâka ile okunmuştu. Türkçemize, ondan başka, bir iki romanı daha nakledilmiştir.

Wells, 1866 da, Kent dükalığında, Bromley'de doğdu. Bir manifatura mağazasında mütahdem olarak hayatını kazanmağa başladı. Fakat, kafasının içi, her büyük baş gibi, mütemadi bir işleme ihtiyacında olan Wells, manifatura mağazasının daracık muhitinde çok geçmeden bunalmıştı. Kendisini, fikir hayatına bir adım yaklaştırabilecek bir meslek aradı ve buldu. Bir mektebe, muallim muavini olarak girdi.

Bir yandan edebiyata olan büyük istidadı, diğer taraftan fen bilgilerine karşı duyduğu derin heves, yeni vazifesinin verdiği imkânlar sayesinde, onu tetkik ve tetebbü sahasına sevketmişti. Tabiî ilimler tahsiline başladı, Huxley'den ders aldı, nihayet Londra Üniversitesinden mezun oldu.

O tarihten itibaren, H. G. Wells, aradığı sahayı bulmuş, yaratıcı zekâsının semerelerini bol bol verebileceği zemini işlemeğe başlamıştı. 1892 senesinde, ilk eserini neşretti. Bu, bir biyoloji kitabıydı ve iki cildlikti. Bu eseri etrafında derhal uyandırmağa muvaffak olduğu alâka sayesinde, bir çok gazeteler ve mecmualar, fikir âleminde yeni beliren bu imzayı, kendi sahifelerinde görmek arzusunu izhar ettiler ve Wells, 1893 te, gündelik gazetelere ve diğer mecmualara yazı yazmağa başladı. Az bir zaman sonra, H. G. Wells, imzası, şaşılacak derecede çok gazete ve mecmuada görülen, yalnız İngilterede değil, bütün dünyada alâka ile karşılanan bir imza olmuştu.

Wells, ayni zamanda, bugün cihanşümul bir şöhret kazanmış bulunan romanlarını yazmağa da vakit buluyor. Son derece velûd dimağı, onun cazibeli üslûbuna, meraklı mevzularına teşne okuyucuları, gitgide daha kalabalık bir kütle halinde, ismi etrafına toplayordu. İlk romanını «Zamandan istifade makinesi» ismile neşretti. Ondan sonra, «Doktor Moro'nun adası», «Görünmiyen adam» ilâh.. gibi romanları intişar etmiş, ve Wells, bütün bu romanlarda, kâh fevkalbeşer, kâh fevkattabia mevzuları işliyerek, hiç el değmemiş sahalarda, kendine mahsus olan görüşleri ve tasvirlerile, okuyucuyu yepyeni fikir ufuklarında dolaştırmıştır.

Wells'in gerek romanlarında, gerek hikâyelerinde, metafizik ve ilmî etüdlerden başka, hayalî, korkunc tasvirler, şahsî hatırat, hatta mizah ve hiciv vardır. Tarih ve içtimaiyat sahasında da üstün bir bilgiye sahib bulunan Wells, hayal mahsulü eserlerinde, tarihle kendi yaşadığı devir arasında, tezadlarla dolu, gayet cazib sahifeler verdikten başka, sırf tarihî ve içtimaî, öğretici eserler de yazmıştır. İçtimaiyat, din, terbiye bahislerinde, kendi içtihadını müdafaa maksadile kaleme aldığı eserlerinde, Wells'in, sadece bir roman ve hikâye muharriri olmakla kalmayıp, zekâsını ve bilgisini, hayatın her sahasında müspet ve semereli bir tarzda işleten, edebiyata olduğu kadar ilme de hizmet eden yüksek bir muharrir olduğunu görüyoruz.

H. G. Wells

Wells, romanlarında ve hikâyelerinde, kahramanlarını, kâh tabiat kuvvetlerini esir etmeğe kalkışan ziyaperest bir fen adamı; kâh, gayesi uğrunda her tehlikeyi göze alan bir idealist olarak tasvir eder. Kahramanları, içine atıldıkları harikulâde maceralardan daima hüsranla çıkmalarına rağmen, Wells, sonunda hakikatten ne de olsa ayrılamıyan ciddi kaleminin yarattığı bu maceraları, bizzat yaşamağa teşne gibidir. Well'sin hemen hemen hepsi fennî olan romanlarında, Jules Verne'in geniş hayalile, kendi sanihasının ibda ettiği sihirli âlemi uzaktan temaşa etmek bedbahtlığına uğrayan bir san'atkâr tahassürü bir arada sezilir. Esasen, Jules Verne'le, H. G. Wells arasındaki fark da, birincinin, hududsuz hayal kuvvetini terbiyevî eserlerindeki, kehanete yakın buluşlara hasretmesine mukabil, Wells'in gerek buluşlarında, gerek tasvirlerinde, artist olarak kalmasıdır.

Okuyucularımıza dünden itibaren takdim etmeğe başladığımız seçme hikâyeler, bu büyük İngiliz muharriri hakkında, bizim söyliyebileceklerimizden çok daha fazla ve doğru fikir verecek nevinden şaheserler olduğu için, Wells'in san'atı hakkındaki son hükmü kendilerine bırakıyoruz.

H. V.

İtalyanın Karadağ Komiseri

Roma 28 (a.a.) — Orta elçi Mazzolini, Karadağ sivil komiseri tayin edilmiş ve cumartesi akşamı Çetineye hareket etmiştir.

Hadiseler Arasında — FELEK

Azıcık yumuşak lâf edelim!

Çeşid çeşid adam vardır: Kimi sert, kimi yumuşak!

Hani adamın biri herife sormuş:

— Adın ne?

— Mülâyim! deyince:

— Sert olsan ne halt edersin! diye terslemiş.

Lâkin kazın ayağı öyle değil. Sert tabiatli adamların işi gücü, yürüyüşü, el sıkışı, esneyişi, aksırışı hatta lâkırdısına mevzu seçişi bile başka türlü oluyor.

Dün vakit geçsin diye şöyle Taksim meydanında dolaşıyor; yeni yapılmakta olan merdivenli gezgi'yi gözden geçiriyordum. Tam o sırada karşıma çıktı. Adı lâzım değil. Yukarıda söylediğim tipte bir arkadaş.

— Merhaba yahu! dedi, nedir öyle kasaturasını kaybetmiş redif askeri gibi sümsük sümsük dolaşıyorsun?

Böyle lâfa ne denir? Ters söylesem kavga edeceğiz. Benim de o esnada kavga etmeye ne iştiham var, ne mecalim. Öyle bir ruhî takatsizlik içindeyim ki... Zoraki gülümsedim:

— Hava ağır da ondan olacak! Biraz halsizliğim var.

— Havada ne var? Mis gibi hava... O senin mıymıntılığın! Şöyle çek çevir kendini! Hazırol vaziyetine gir bakayım!

— O bizden geçeli çok oldu.

— Yağma yok kuzum! Turp gibi adamsın. Sırası gelince seni de alacağız!

— Güle güle kullan! Sen turp gibi değil misin?

— Sen bana bakma! Biz bu memleket uğrunda kellemizi koltuğumuza almışız...

— Bırak bu lâfları da alelâde konuşalım... Yemekten, içmekten filân...

— Yemek içmek dedin de... Birader dün bir kılıc aldım. Evde bir şiş yaptık... Vallahi şakır şakır kanları akıyordu. Ateşin üzerinde kebab ederken ateşi söndürdü. Mübarek hayvan amma da yağlıymış...

— Afiyet olsun...

— İki gün evvel de kalkan vardı. İnan olsun eski yeniçeri kalkanları kadar bir balık. Ben böyle hayvan görmedim. Diriydi vallahi... Hani tavadan fırlayacak gibi...

— Çok balık yiyorsunuz...

— Şimdi mevsimi... Kuzu da yiyoruz ya! Geçende bir küçük süt kuzusunu çevirme yaptık. Uzun bir kazığa geçirip ateşte çevirdik... Vay babam vay... Ne yedik sorma!

— Zerzevat yemez misiniz?

— Eh! Bulursak yiyoruz. Pazartesi pazarından bir lâhana aldım. Alimallah on kilo geliyordu. 38 lik gülle gibi...

— Sen topçu musun?

— Topçu değilim amma Tophanede oturdum. Benimle alay mı ediyorsun yahu! Biz kaçın kur'asıyız?

— Hayır, hep kesme biçme, şiş, kalkan, kılıc... lâfları ediyorsun da merak ediyorum. Kaç muharebeye girdin?

— Ben mi? Tamam üç... buçuk sene askerlik ettim. Tekirdağı hayvan deposunda... Bizim gördüğümüz...

— Bırak muharebe lâfını yahu!

— Hayber mi? Resulûllah zamanında bir muharebe olmuştur orada... Şehidlerin kanları...

— Anladım kardeşim... Biz de Kısası Enbiyâ okuduk... Şöyle yumuşak şeylerden, gezmeden tozmadan, pamuktan, ipekten, havadan sudan bahsetsene! Sen başka lâf bilmez misin?..

— Pamuk dedin de! İşgal esnasında ben İzmirde idim. Sonra Denizlide Pamukkaleye çekildik... Orada ne muharebeler ettikti... Sen...

— Ben o sırada İstanbulda idim... Bu sene bir yere niyet yok mu?

— Tophanelioğluna gideyim diyorum... Halbuki Şişlide bizim apartıman havadar bir yerdedir. Onu da bırakmak istemiyorum... Tellitabyanın alttarafında kayınbiraderin bir yeri var. Orası da hatırıma geliyor... Baltalimanında kayınpeder oturur... Kanlıcada teyzemin koca yalısı bomboş... Hangisine gideceğimi henüz...

— Yerebatana git de biraz başımız dinc olsun... Sen hastasın be!

— Ne hastası? Aslan gibiyim aslan! Hasta sensin de böyle lâflara dayanamıyorsun!

— Evet içimizde bir hasta var amma sen mi ben mi orasını Allah bilir. Haydi gözünü seveyim. Sen beni bırak da, kasaturasını kaybetmiş zaptiye...

— Zaptiye değil, redif...

— ... Redif neferi gibi dolaşayım... Sen de var kılıc, şiş, çevirme, kalkan, Tellitabya ve Baltalimanına kavuş! Allah rahatlık versin...

Ayrıldık... Arkamdan bağırıyordu:

— Kumbaracı yokuşunda dükkân açtım... Bir gün uğra!..

B. FELEK

Çocuk Esirgeme Kurumunun teşekkürü

Ankara 28 (a.a.) — Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından bildirilmiştir:

Profesör Bayan Afet tarafından Keçiören çocuk yuvasındaki yavrulara 23 nisan çocuk bayramı münasebetile 1 top basma, 19 metre Amerikan bezi, 37 metre mermerşahi, 15 kilo incir ve Ankarada Turan lokantası sahibi Osman tarafından 150 yavruya öğle ziyafeti verilmiş, Bursada Mehmed İpekçi 200 lira, Mithat Ali 200 lira, Bursada tütün tüccarı Mehmed Tahsin Tütüncüoğlu 100 lira, İpek fabrikatörü Mehmed Rifat Pekiş 100 lira, Bursa Koza Tarım Satışları Birliği 100 lira teberruatta bulunmuşlardır.

Çocuk Esirgeme Kurumu genel merkezi yurd yavrularına vâki duygularına aleni teşekkürlerini sunar.

Meksika limanlarındaki Alman ve İtalyan gemileri

Meksiko 28 (a.a.) — Bahriye Nezareti, Meksika limanlarında muhafaza altında bulundurulan İtalyan ve Alman petrol gemilerini Meksika kumpanyalarına devretmeğe karar vermiştir.

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Zevk almak. 2 — Bir hayvan - Esas. 3 — Danseden - Bir edatın tersi. 4 — Beş hisden biri. 5 — Merhamet - Bir edat. 6 — Ters çevirirseniz eski bir medeniyetin ismi olur. 7 — Dumanın bıraktığı kir - Perende. 8 — Meşguliyet - Damla. 9 — Dikey - Bir şeyin satış kıymeti.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Bir çeşid pelerin. 2 — Yemeninin süsü - Büyük. 3 — Zarafet - Bir sıfat işareti. 4 — Ses çıkarmıyan. 5 — Cereyan edememek. 6 — Burun üstünde açılan karış - Masalların meşhur dağı. 7 — Bir soru edatı - Bir kadının kocasının kızkardeşi. 8 — Alelâde ilâve parçası (iki kelime) - Fasıla. 9 — Bir cins pasta - Düşürme.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	A	Ş	K	O	R	S	E	■
2	Ö	Z	Ü	R	L	Ü	■	Ş	İ
3	R	A	R	A	■	Y	A	K	A
4	K	■	E	L	B	A	S	A	N
5	Ü	R	K	■	A	■	İ	L	E
6	T	E	A	N	N	Ü	D	■	V
7	Ü	Ş	■	A	İ	L	E	■	E
8	K	A	N	İ	■	E	■	E	R
9	■	D	■	M	A	V	A	L	■

SPOR

Atletizm müsabakaları

İstanbul Atletizm Ajanlığından:

4 mayıs pazar günü Fenerbahçe stadında yapılacak olan dört şehir atletizm temasında İstanbul bölgesi şöyle temsil edilecektir:

100 m. Cezmi - Muzaffer,
200 m. Cezmi - Muzaffer,
400 m. Ancus - Ahmed,
800 m. Ahmed - Rıza - Cevdet - Hüseyin - Dündar - Skoçimaru,
1500 m. Velidemir - Rıza,
5000 m. Artan - Eşref - Halil,
4×100 m. Bayrak. Haydarpaşa spor takımı,
4×400 m. Bayrak. Kâzım - Foti - Ancus - Cemal,
Yüksek atlama: Mehmed - Nadiş Güner - Selim - Nedim,
Uzun atlama: Ömer - Çaroğlu,
Üç adım: Yavru - Ömer,
Sırıkla atlama: Sudi - Halid,
Gülle: Ateş - Mehmed,
Disk: Yavru - Ateş,
Cirid: Kemal - Fuad - Kroitzer - Ahmed,
Çekiç: İzzet - Ateş.

Kır koşusu

Beşiktaş Halkevinden:

Evimizin 3 üncü 5000 metrelik koşusu 1 mayıs 1941 perşembe günü saat 11 de evimiz durağından başlayacaktır. Münferid mükâfatı olduğu gibi en fazla sporcu çıkaran takıma da kupa verilecektir.

İstanbul Borsası 28/4/941

Londra	1 Sterlin	5.20
Nevyork	100 Dolar	132.20
Cenevre	100 İsv. Frc.	29.98
Atina	100 Drahmi	0.99
Madrid	100 Peçeta	12.84
Yokoha.	100 Yen	30.90
Stokholm	100 İsveç K.	30.51

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkramiyeli Ergani % 5	19.—	19.05
A. Demiryolu bir iki	41.90	41.90

Tramvaya atlamanın cezası

Kadıköyünde Kurbağalıdere caddesinde 39 numarada oturan 12 yaşlarında Hüseyin, Kızıltopraktan Bostancıya gitmek üzere hareket eden tramvaya atlamak isterken muvazenesini kaybederek düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

Hüseyin, kazayı müteakıb tedavi altına alınmıştır.

Deniz Fabrikaları Umum Müdürlüğünden:

Gölcükte bulunan işçi reviri için 100 lira ücretle bir eczacı alınacaktır. Talib olanların icab eden vesaikle birlikte Deniz Fabrikaları Umum Müdürlüğüne müracaat etmeleri. (3276)

Bürhaneddin Tepsi, heyetile İzmir - Adana - Mersin - ve Tarsusa gidiyor

Baş aktörümüz Bürhaneddin Tepsi mayıs 11 den itibaren İzmir - Adana - Tarsus - Mersin Halkevlerinde temsiller vermek üzere hummalı bir faaliyetle çalışmaktadır.

Ankara ve İstanbulda pek büyük alkışlara mazhar olan (Baba Ramiz) piyesile Saniye Tepsinin yazdığı (Kadın deniz gibidir) komedisi ve üstadıâzam Abdülhak Hâmidin âsarından Tarık, Finten ve Eşberden parçalar ve sahneleri temsil edeceğini haber aldık.

Hâmidin âsarından müteşekkil edebi matinelere Seniye Tepsinin nezih ve estetik dansları da ilâve edilecektir.

ASKERLİK İŞLERİ

Kısa hizmetlileri şubeye davet

Beşiktaş Şubesinden:

Şubemizde kayıdlı yüksek askerî ehliyetnameli ve ehliyetnamesizlerle Yedek Subay olmıya istekli olan muvazzaflık hizmetini tam olarak yaptıktan sonra yüksek tahsilini ikmal etmiş bulunan 316 ilâ 334 doğumlu erlerin yedek subay okuluna gönderilmek üzere tahsil derecelerini gösterir vesikalarile birlikte 30 nisan 941 günü sabah saat dokuzda şubede bulunmaları ilân olunur.

Mevlidi nebevî

Emekli topçu Generali Galib Tekalın hemşiresi, Kadriye Alpsoy, P. T. T. Baş müfettişlerinden Osman Nuri ve Merkez Bankası memurlarından Ali Rıza Tuğcunun valideleri merhum Çerkeşli Yarbay Bay Alinin zevcesi Bayan Halidiye Tuğcunun ruhuna ithaf edilmek üzere 1 mayıs perşembe günü öğle namazından sonra Beşiktaş Sinanpaşa camiinde Mevlidi nebevî okutturulacağından yakınları, sevenleri ve dindaşlarının gelmeleri rica olunur.

Türk kadınının cephe gerisindeki vazifesi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

liğine Hasene Ilgaz, kitabete Şaziye seçilmişlerdir. Müteakıben Bayan Kırdar, kürsüye gelerek, şunları söylemiştir:

«— Ankarada Bayan İnönünün riyasetinde teşekkül eden Yardımsevenler Cemiyeti bir beyanname neşrederek Türk kadınını vatan müdafaasında hizmet almağa davet etmiştir. İstanbul kadınları şimdi bu kudsî sesin etrafında toplanmış bulunuyorlar. Ele aldığımız şey, vatan müdafaasının bize tahmil ettiği cephe gerisi hizmetlerinde, şuurlu ve teşkilâtlı olarak çalışmaktır.»

Bundan sonra Bayan Hasene Ilgaz, cemiyetin nizamnamesini okumuş, İstanbulda kendilerine davetiye gönderilen kadınlarımızdan bazılarının adreslerinde bulunamadıkları için toplantıya gelemediklerini anlatmış ve Türk kadınının cephe gerisinde ne hizmetler görebileceğini izah yollu gazetelere verilen malûmatı tekrarlıyarak bugün için üzerinde durulan mevzuun cemiyet nizamnamesi çerçevesi dahilindeki işlerden ibaret kalacağını söylemiş ve Ankaradan müsaadesi alınır alınmaz, diğer cephe gerisi hizmetleri için de faaliyete geçileceğini ilâve etmiştir.

İffet Oruz, burada söz alarak, kadınlığımızın cephe gerisinde daima hizmete amade olduğunu hatırlattıktan sonra dileklerin tespit edilerek merkeze gönderilmesini istemiştir.

Bu arada fikri sorulan doktor Prof. Tevfik Sağlam ezcümle demiştir ki:

«— Benim kanaatime göre bugünün ihtiyacları, büsbütün başkadır. Uzun süren programlar yapmak, sormak, cevab almakla geçiştirecek vaktimiz yoktur. Harbler, artık eski harbler değildir. Genc, ihtiyar, çoluk çocuk hepsi harbin içindedirler. İşi bütün şümulile mütalea etmeliyiz.. Bu, daha ziyade teşkilât meselesidir. Geceli gündüzlü çalışarak işe hız verilmesi lâzımdır.»

Bir bayan, köylerde dolaşırken, bazı acıklı sahnelere şahid olduğundan bahsederek, İstanbul kadınlarının köylere dağılmalarını ve muhtac çocuklara ellerinden gelen yardımı yapmalarını teklif etti.

Hasene Ilgaz, doktor Tevfik Sağlamın mütaleasına cevab vererek: «Bu iş zaten bizim de ön plânımızda bulunuyor» dedi ve Yardımsevenler Cemiyetinin yeni idare heyeti intihabı yapılacağını haber verirken, idare heyeti arasında Vali, parti reisleri, kaza kaymakamlarının refikaları bulunmıyacağını, çünkü kendilerinden eli kuvvetli eleman olarak daha sonra belirecek ihtiyaclara göre istifade edileceğini de ilâve etti.

Meliha Avni, Türk kadını nerede icab ederse, orada çalışmak emrini kendi öz duygusundan aldığını söyliyerek, Bayan Lûtfi Kırdarla, Safiye Hüseyin, Naile Tevfik Sağlam, doktor Semiramis, ve Hasene Ilgazın idare heyetine seçilmelerini teklif etti.

Süreyya Ağaoğlu; «İstaklâl Harbinde bize en iyi yolu göstermiş olan (Halide Edib) i idare heyeti arasında görmek arzusunu izhar etti. Meliha Avni, dedi ki:

«— Halide Edibin kıymetli ilim ve ihtısasından, edebiyattaki yüksek mevkiinden elbette istifade etmek isteriz. Fakat ben, kendisini edebiyat kolunun başına geçirmek için idare heyetine teklif etmemiştim. Kendileri arzu ederlerse, bunu memnuniyetle kabul ederiz» dedi.

Bunun üzerine Bayan Halide Edib kürsüye gelerek şunları söyledi:

«— İnşallah harb olmaz. Fakat olursa, İstanbul kadını, hiç şüphe yok ki Londra kadınının yaptığından fazlasını yapacaktır. Bugün harbeden yalnız ordular değildir. Cephe arkasındaki şehirler de aynı derecede harbden müteessir oluyorlar. Harb koparsa, hepimiz tehlikedeyiz. Bir harb halinde bana, değil böyle hizmetleri, hattâ sokak süpürücülüğünü bile teklif etmiş olsanız, benim için şereftir, kabul ederim. Fakat, evlâdlarım, idare heyeti azalığını üzerlerine alanlar, serbest olmalı ve hele genc bulunmalıdırlar. Benim başka vazifelerim de var. Onun için genc bir arkadaşı seçmenizi sizden rica ederim.»

Bunun üzerine işarî reyle intihab yapılmış ve Meliha Avninin teklif ettiği bayanlar, ittifakla idare heyeti azalıklarına seçilmişlerdir.

Müteakıben yedek azalıklar için intihab yapılmış ve Nebahat Hâmid, doktor Pakize, Belkıs, Süreyya Ağaoğlu ve Meliha Avni yedek aza olarak seçilmişlerdir. Neşriyat kolu azalıklarına da Halide Edib, Şükûfe Nihal, Meliha Avni, İffet Halim intihab edilmiştir.

Bu esnada Vali Lûtfi Kırdarın salona girerek bir köşede yer aldığını gören reis vekili, içtima hakkında kendilerinin ne düşündüğünü sormuştur. Lûtfi Kırdar, ilk toplantıların bizde daima böyle kalabalık olduğunu, gitgide tenhalaştığını kaydederek yardımseven kadınlarımızın, bundan sonra da daima bu vahdeti ve bu kesafeti muhafaza edecekleri ümidini izhar etmiştir.

Bundan sonra diğer çalışma kolları azaları da seçilerek içtimaa nihayet verilmiştir.

Dünden itibaren bilfiil teşekkül eden Yardımsevenler Cemiyeti tek bir şube halinde çalışacak ve bu şube muhtelif kollar vasıtasile İstanbulda faaliyetini teksif edecektir.

Cephe gerisi hizmetlerine girişilmek üzere de cemiyetin Ankara merkezinden müsaade istenecektir.

SİRKÜLER

Müteveffa zevcim antikacı Andronikos Kıdaoğluna aid olan İstanbulda Mercanda İmam Ali hanında 10 numaralı Asarı Atika mağazasındaki bilcümle asarı atika ile ticarethane firmasının halefiyeti mahkeme kararile bana intikal etmiş olup İstanbul Sicilli Ticaret memurluğunun 23708 sicil numarasile de ticarî firmam (Antikacı Andronikos Kidaoğlu Halefi Pipi Kidaoğlu) olarak tescil olunmuş ve İstanbul Ticaret ve Sanayi odasına da bu suretle kaydedilmiştir.

Müteveffa zevcim antikacı Andronikos Kidaoğlunun halefiyetini sair şahıslar kullanamıyacakları gibi Türkiyede dahi mahkeme kararile bana intikal eden bu firma ile çalışan başka bir asarı atika ticarethanesi mevcud değildir.

Bazı şahısların gayrimeşru rekabet kast ve garazile bana aid olan Andronikos Kidaoğlu halefiyetini kullandıkları ve Ticarethanemizin beynelmilel şöhretinden şahsî menfaat temin eylemek kasdile de bazı Avrupa, Amerika ve Asya asarı atika müzelerile kütübhanelerine ve tanınmış mütehassıs ve koleksiyonculara müracaat eyledikleri işitilmekte olduğundan, alâkadarların iğfal edilmemeleri için hakikî vaziyeti bilmeleri ve kendilerine evvelce böyle müracaat vaki olduğu ve ileride vaki olacağı takdirde de, ilim ve ticarî haysiyet ve şeref namına ticarethanemize ihbarı keyfiyet eylemeleri maarazından işbu Sirküler türkçe, ingilizce ve fransızca olarak tanınmış asarı atika müzelerine, kütübhanelere, ticaret ve sanayi odalarına, mütehassıslara, koleksiyonculara ve asarı atika ticarethanelerine gönderilmiştir.

Antikacı Andronikos Kidaoğlu Halefi:
PİPİ KİDAOĞLU

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 35 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

— Dikkat et, ayağın bir yere takılmasın...

Parmaklarının ucunu hafifçe tuttu. Bir kaç saniye böylece gittiler. Fakat bundan sonra Miett'in saniyeden saniyeye adımlarını sıklaştırması icab ediyordu. Trenin sür'ati gittikçe artıyordu. Elleri yavaşça ayrıldı.

Miett durdu. Mendilini çıkardı. Tren karanlıklara dalıp kayboluncıya kadar salladı. Trampet sesi hâlâ kulaklarında çınlıyordu.

Aradan ne kadar bir zaman geçti, bunu bilmiyordu. Yalnız etrafına bakındığı vakit ortalıkta kimseleri göremedi. Tren çoktan uzaklaşmıştı.

Miett eve dönünce doğru yatak odasına girdi. Şapkasını bile çıkarmadan divana uzandı. Yorgunluktan bitkin bir haldeydi.

Dışarıdan Mili'nin sesi duyuldu:

— Beyefendi, yemek hazır!

Miett, ruhan değişmiş bir insan olarak sofraya oturdu.

İkinci kısım

I

Lemberg, Galiçyanın kalbidir. Bazı noktalarında on, on beş metre irtifaı bulan dolgular üzerinden geçen ve Lemberge doğru uzanan şose, Galiçyanın vücudünde kabarmış bir kan damarıdır. İşte Galiçyanın kan deveranını temin eden başlıca damar budur. Bir zamanlar memleketin iktısadî hayatında mühim bir rol oynıyan bu yol, şimdi harblerin mihveri olmuştur. Buralarda hayat birdenbire durmuş ve etraf tenhalaşmıştır. Sanki zaman bir anda asırlarca geriye gitmiştir.

Peter'in kıt'ası işte bu şoseye yakın küçük ve fakir bir köyün eteğinde karargâh kurmuştu. Hafif ve serin sabah rüzgârı çadırın aralıklarından işliyordu. Ağustosun son günleriydi. Havalar yavaş yavaş serinlemeğe başlıyordu.

Peter elbiselerini çıkarmadan ot minderin üzerine uzanmış, kalın yün battaniyeyi kulaklarına kadar çekmiş, ağır ve derin bir uykuya dalmıştı.

Uyandı. Gözlerini uğuşturarak başını kaldırdı. Etrafına bakındı. Hafızasını toplamağa çalıştı. Dün öğleden sonra trenden inmişler ve sekiz saat devam eden cebrî bir yürüyüşten sonra buraya ulaşmışlardı. Derhal akşam yemeklerini yiyip istirahate çekilmişlerdi.

Tren yolculuğu iki buçuk gün sürmüştü. Bir gün de kara yolu tutmuştu. Şu halde Miett'ten ayrılalı üç buçuk, toparlak hesab dört gün olmuştu.

Miett'in elini bıraktıktan sonra daha uzun müddet vagonun basamaklarında kalmış ve onun gittikçe uzaklaşan, küçülen hayalini kaybedinceye kadar mendilini sallamıştı.

Tren birdenbire bir demir köprünün altına girmiş ve bundan sonra bir daha karısını görememişti. Bunun üzerine basamaklardan ayrılmış, fakat bir türlü kompartimanına girip de oturamamıştı. Saatlerce koridorda dolaşmış ve yanan alnını soğuk cama dayayarak, gözlerini karanlıklara dikmişti. İçinde tarif edilmez ve birbirine zıd hisler doğuyordu. Şeytan vagonun kapısını aç aşağıya atla ve mısır tarlalarından koşa koşa Miett'e dön diyordu. Sonra başka bir ses, çıldırdın mı diye ihtar ediyordu. Sen, en mukaddes vazifesini yapmağa giden bir erkeksin. Zannediyor musun ki, bu işi yarıda bırakıp Miett'e avdet etsen, o seni kabul edecektir? Hayır, sen şimdi dönemezsin. Ancak şerefli vazifeni ikmal ettikten sonra göğsünü kabartarak, işte vatana olan borcumu ödedim ve sana geldim, diyebilirsin.

Koridorda ne kadar kaldı onu pek iyi kestiremiyordu. Yalnız, bir aralık kulağında sakin bir sesin akislerini duydu. Başını çevirdi. Karşısında emirberi Mihal'i gördü.

— Teğmenim çok yoruldunuz. Biraz istirahat etseniz... Yatağınızı hazırladım...

Mihal orta yaşlı bir adamdı. Toprak rengini andıran esmer bir yüzü, güneş çalığı sarı bıyıkları vardı.

İkinci mevki subay vagonunda her kompartimana iki subay koymuşlardı. Binaenaleyh kanepelerin üzerinde rahat rahat yatmak mümkündü. Mihal ona cidden güzel bir yatak yapmıştı.

Peter tabakasını çıkardı. Bir sigara yaktı. Bir tane de Mihal'e ikram etti. Ruhunu kaplayan hüznü dağıtmak ve beynini tırmalıyan düşüncelerden sıyrılmak için sordu:

— Nerelisin Mihal?

— Çallaköziliyim efendim...

— Çoluk, çocuk var mı?

— Evet efendim. İki çocuğum bir de karım var.

— Çocukların oğlan mı?

Mihal esefle başını salladı:

— Hayır efendim. İkisi de kız. Vera on iki yaşında, Mari on beşine bastı.

— Tarla, filân?

— Kırk, elli dönüm kadar bir şey efendim. Bir çift atla, bir de ineğim var.

Sustular. Mihal subayının verdiği sigarayı avcunun içinde saklıyarak dudaklarına götürdü. Derin bir nefes çekti. Sonra çekinerek, alçak bir sesle mırıldandı:

— Sormak ayıb olmasın ama efendim, siz de evli misiniz teğmenim?

Peter boğuk bir sesle cevab verdi:

— Evet.

— Çocuk da var mı?

— Yok.

Mihal sigarasının külünü silkti. Hafifçe omuzlarını kaldırdı:

— O halde, dedi. Sizin kalbiniz rahattır.

Daha bir hayli konuştular. Nihayet Peter kompartimanına çekildi. Yalnız çizmelerini ve manevra kayışını çıkardı ve elbisesile Mihal'in yaptığı yatağa uzandı.

Tren yolculuğunun devamı müddetince hemen hiç ayılmadı demek caizdi. Sabahleyin gözlerini açar açmaz hemen konyak şişesine sarılıyorlar, kahvaltının üzerine bira şişeleri meydana çıkıyor, öğle yemeğinden sonra da gece yatana kadar durmadan şarab içiyorlardı. Peter şimdi çadırında, geçen bu üç buçuk günün hatıralarını düşünürken garib bir gürültü işitti. Sanki çok uzaklarda bir yerde, kocaman şampanya şişelerinin tıpalarını patlatıyorlardı.

Çadırın önünde bir asker biraz ötedeki bir arkadaşına seslendi:

— Duydun mu Yanuş, toplar gene başladı?

Peter, kulak kabarttı. Toplar muntazam fasılalarla gürlüyorlardı.

Avusturya - Macar kıt'aları, ricat eden Rus kuvvetlerine burada, Lemberg şosesi civarında yetişmişlerdi. Ruslar ileride, şimal taraflarında bir yerde yeni mevzilerde tutunmuşlardı. Lemberg şosesine hâkim olan tepeler Rusların elinde bulunduğu için, oradan Avusturya - Macar kıt'alarını mükemmelen ateş altına almışlardı.

Bir kaç dakika sonra ileriye doğru hareket edilmesi hakkında emir geldi.

Macar piyadeleri, şosenin beriyanında dolguları siper ederek ilerliyorlardı. Yavaş yavaş top sesleri kuvvetleniyor ve sıklaşıyordu. Ruslar ağır gülleler savuruyorlardı.

Birdenbire, bir iki yüz metre arkalarından, çalılar arasından Macar topları gürlemeğe başladı. Hiç beklenmedik bir zamanda başlayan bu top ateşi öyle müthiş bir gürültü kopardı ki; gökyüzünün çöktüğünü sandılar. Artık iki tarafın topları cehennemî bir ateş saçıyorlardı.

(Arkası var)

Tecessüsler

Saçlara dair..

Hiç merak ettiniz mi? Acaba niçin kadının saçı dökülmez de erkeğinki dökülür?

Münasebetsiz şey yaratmıyan tabiatin yüzümüzü usturaya, başımızı berber eline muhtac etmesine, münasebetsizliğin şaheseri dediğimiz zamanlar çok - tur. Fakat, düşünmeliyiz ki, insanı hayvandan ayıran belli başlı vasıflardan biri saçtır. Vücudümüzü, iki ayak üstünde yürüyecek şekilde yaratan kuvvet, başımızı saçlandırmak suretile elimize, bizi hayvandan tamamen ayırdığını ispat eden bir delil vermiştir. İnsanların da dört ayak yürümeleri icab etseydi, mütemadiyen uzayan saçları, çalı çırpıya takılır, yüzünü, gözünü örter, hulâsa, yürümesine, önünü görmesine mâni olurdu.

Maksadım, bir tez müdafaa etmek değil, saça dair, meraklıca bazı malûmat vermek olduğu için, insanla hayvan arasındaki saç farkı bahsini burada mırakıp diğer bahislere geçiyorum.

«Kıldan ince, kılıcdan keskin», «kıl kaldı, gidiyordu», «kıl kadar farkı yok» gibi sözler bir tek saçın inceliğini, kuvvetsizliğini göstermesine rağmen, saçın heyeti umumiyesi, yani bir baş dolusu saç, hiç şüphe yok ki kuvvet ve kudret ifade eder. Kuvvetini saçlarından alan ve Dalile'nin makaslamasından sonra, düşmanlarının eline düşen Şem'un; Kıbrıs Herkülü Gol Herkülü, Yunan mitolojisindeki Polifem, bütün bunlar, kuvveti saçla temsil eden efsane kahramanlarıdır. Ancak, hakikat sahasına geçince, saçın vücud kuvvetile hiç münasebeti olmadığı meydana çıkıyor. Kadının, erkekten daha saçlı olduğunu, erkeğin saçı, yaşlandıkça döküldüğü halde, kadın başının bu kusurdan münezzeh olduğunu unutmıyalım.

Evet, sırası gelmişken, tâ Aristo devrindenberi cevabsız kalan şu suali tekrar edebiliriz: «Kadının ve hadımın saçı dökülmez, neden?»

Filhakika, kadınlarda, ender olarak, şakaklar seyrelir; Hadımlarda bu bile yoktur. Bu sebeble, saç dökülmesi hâdisesini, nefsanî zevke fazla düşkün kimselere ârız olan bir hastalık şeklinde tefsir ederler bulunmuş, hattâ, dazlak baş, frengi neticesi bile zannedilmiştir. Her iki nazariyenin de yanlışlığı şüphesizdir. Bunların haricinde, daha şü - mullü bir iddia vardır ki, o da, saçları en fazla dökülenlerin, entelektüeller olduğudur. Dazlak köylü ve işçi nadir görülür. Halbuki, şehirlilerde, yaş ilerledikçe saç, büyük bir nispet dahilinde dökülmeğe başlar. Bunların içinde de, kafasile çalışanlar sınıfı, en başta gelir. İşi tetkik eden âlimlerin vardıkları bir netice, bu noktai nazarı teyid ediyor. Kadınlar, iş hayatına atılıp, fikrî mesai sahasında erkeklere ortak olmağa başlayalı, erkeklere münhasır sanılan ve ötedenberi filhakika öyle olan bu üzücü noksan, onlara da sirayet etmiştir. Mamafih, pek seyrek tesadüf edilir bir şey olmakla beraber, tabiatın, anadan doğma saçsızlar bile yarattığını düşünerek, yaş ilerledikçe saçları dökülenlerin müselli olmaları lâzımdır. Beterin beteri var.

***

Saç, sembol olarak, çok bereketli bir mevzudur. Saymakla tükenmiyecek kadar fazla olan bu sembollerden bir kaçını zikredelim. Meselâ, Japonyada, saçlarını kesip mabede nezretmek âdettir. 1912 senesinde, Japon İmparatoru hastalandığı zaman, Japon kızları, Mikadonun şifa bulması için saçlarını kesmişler, adak diye mabedlere götürmüş - lerdi. Bunun zıddına bazı memleket - lerde de, matem alâmeti olarak saç uzatmak âdeti vardır.

Fransadaki 1830 temmuz ihtilâlinden sonra, Onuncu Charles'a, Cherbourg'a kadar refakat eden askerlerden bir çoğu, yeislerinin bir ifadesi olarak saçlarına ve sakallarına tarak ve makas dokundurmamağa and içmişlerdi. Sonradan, bu usul sukut eden partiye sadakat sembolü olarak, moda haline girdi.

Cermen ırkından olan milletler de, kadın, paça günü, kocasından usulen bir hediye aldığı zaman, saçlarına yemin ederdi.

On beşinci asra gelinciye kadar, mukavele, hibename, vasiyetname gibi vesaika basılan mühürlerin mumuna, vesika ahkâmı daha sağlam olması için, bir tutam saç karıştırmak âdetti.

***

Saçın, asabî tezahürlerle pek yakından alâkadar olduğu ve asabiyet halinin saçlarda, şaşılacak değişiklikler yaptığı çok defa görülmüştür.

Manyaî hastaların saçları, nöbet ge - çirdikleri zaman, birdenbire şekil değiştirir. Saçlar dikilir, sertleşir ve ku - rur. Bazı hastaların saçları, uclarından ikiye ayrılır, yani çatlar.

İsteri nöbetleri geçiren bir musiki muallimininin saçlarında, bu garib değişiklikler, çok daha bariz olarak görülmüştür. Bu adamın saçları, kudretten kıvırcıktı. Geçirdiği her buhrandan sonra, bu kıvırcık saçlar dimdik olur, bir kaç gün bu şekilde kalırdı.

Yalnız asabî hastalıklarda değil, fizyolojik hastalıklarda da, saçın, tâbir caizse, nevri döndüğü bir vâkıadır. Müzmin hastaların, bilhassa veremlerin saçları renk renk değiştirip, kumraldan siyaha dönebilir. Tifüs, saçları döker. Bir çok tifüslülerin, hastalık esnasında dökülen saçları, sonradan renk değiştirerek tekrar uzamıştır. Sarılık çekenlerin saçları sarardığı, nadir olmıyan vakalardandır..

***

Öldükten sonra, saçın ve sakalın uzadığına dair bazı rivayetler vardır. Fakat bu iddianın ne doğruluğu ispat edilebilmiş, ne de yanlışlığı hakkında kat'î bir şey söylenilmiştir. Buna dair bir çok hikâyeler arasında, bir de şöyle eğlencelisi vardır:

Austerlitz harbinde, Napoleon'un generallerinden Morland, yaralanıp ölmüştü. Doktorlar, cesedi tahnit edecek ilâç bulamadıklarından, onu, bir rom fıçısına koydular ve Parise, bu şekilde naklettirdiler. Hâdiseler, Morland için yapılacak âbidenin inşasını teahhura uğrattı ve cesedi ihtiva eden fıçı, uzun müddet, tabiiye mektebinde, bir köşede kaldı. Neden sonra, fıçıyı açtıkları zaman, generalin, rom banyosu içinde bıyık salverdiğini, hayretle gördüler. Bıyık o kadar uzamıştı ki, generalin, yarıbelinden aşağısına kadar sarkıyordu.

General Morland'ın cesedi, alkol değil, sublime mahlûlü için muhafaza edildiği malûm bulunduğundan, bunun, kim bilir hangi muzib tarafından uydurulmuş bir fıçı dolusu yalan olduğu meydandadır.

H. BİLGİÇ

Roosevelt'in «yılan» demesi üzerine

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Milyarderler Roosevelt'i tutuyorlar

Nevyork 28 (a.a.) — Stefani: Demokrasiler lehinde mücadele etmek için milyarderler, Ruzvelt'in tarafını iltizam etmektedirler. Bu cümleden olarak Rockteller, Nevyork Times gazetesi sahibine bir mektub göndererek milleti Ruzvelt'in etrafında toplanmağa ve İngilterenin harbi kazanması için ne lâzımsa yapmağa davet etmiştir.

Milyarder, doğrudan doğruya bir müdahaleyi icab ettirecek dahi olsa gemi kafilelerine İngiliz limanlarına kadar refakat edilmesini teklif etmiştir. Müdahale lehindeki cereyan gittikçe kuvvetlenmektedir.

Bir ankete verilen cevablar

Nevyork 28 (a.a.) — Gallup entstitüsünün son anketinin neticeleri, Amerikalıların ekseriyetinin, zaferi kazanmak için yegâne vasıtanın bu olmadığı sabit bulunmadıkça, Amerika Birleşik Devletlerinin harbe girmesine taraftar olmadığını göstermektedir.

Gallup enstitüsünün sorduğu ilk sual şudur: Bugün sizden Amerika Birleşik Devletlerinin Almanya ve İtalyaya karşı harbe girmesi hakkında rey vermeniz taleb edilse, nasıl rey verirdiniz? Bu suale, yüzde 19 harbe girmek lehinde, yüzde 81 harbe girmek aleyhinde cevab vermiştir.

İkinci sual şu idi: Almanya ve İtalyayı mağlûb etmek için Amerika Birleşik devletlerinin bu iki devlet aleyhine harbe girmesinden başka çare olmadığı muhakkak gibi görünürse, Amerika Birleşik devletlerinin harbe girmesi lehinde bulunur mu idiniz? Bu suale, yüzde 68 harbe girmek lehinde, yüzde 24 harbe girmek aleyhinde cevab vermiş, yüzde 8 de fikirlerini bildirmemiştir.

Yunan Başvekilinin dünkü nutku

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

temsil eden Kral ile hükûmeti yeni doğuşu ve halâsı temin etmek üzere Girid adasına gelmişlerdir. Yunan milleti mücadeleye devam ediyor ve Limni ile Semenderek adalarındaki Yunanlılar dahi ihrac harekâtına karşı her muka - vemeti gösteriyorlar. Biz de bu küçük adamızdan mücadeleye devam ediyoruz. Ve Giridi müdafaa etmekle Yunan şerefini müdafaa edeceğiz. Bu hürriyet ve cesaret toprağına gelmekle bu işi başarmak, esaretten kurtulmak ve şerefimizi korumak istiyoruz. Yakında Atinaya döneceğimize eminim. Ve Yunanistan yalnız hürriyetine kavuşmıyacak, büyük bir Yunanistan da olacaktır.»

Almanyada Müstemleke Nezareti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

bir kere daha tebarüz ettirilmiştir ki, bazı ecnebi gazetelerinde çıkan iddialar hilâfına olarak, von Ribbentropla Kont Ciano arasında Viyanada yapılan son mülâkatta münhasıran cenubu şarkî Avrupasının yeni şekline dair hazırlıklar bahis mevzuu olmuştur. Bir konferans bahis mevzuu olamaz. Esasen böyle bir konferans olması için sebeb de yoktur.

Yeni nizamın hamisi olarak Almanya hakkında gazetelerde çıkan yeni zihniyet de bu gün Berlinin siyasî mahfillerinde mevzuubahs edilmiştir. Bu mahfillerde söylenildiğine göre, Alman matbuatı böyle bir düşüncede bulunuyorsa münhasıran büyük yeni Avrupa nizamını kasdetmiyor. Bu yeni nizamın merkezini Mihver teşkil ettiği aşikârdır.

Tarihin tekerrürü

(Başmakaleden devamı)

luğu bırakıp daha aşağılara inmediler diye kabahati zavallı Yunan sol cenahına yükletmeleri hiç bir zaman bize insaflı bir müşahede gibi görünmemiştir. Arnavudlukta noksan vasıtalarla altı aydır muzafferane harbeden Yunan ordusunun içinde bulunduğu müşkül şartları hesaba katmamak doğru değildir. Bu ordu en seri şekilde ric'at edebilmek için de bir parça zamana muhtacdı. Sağ cenahın çabuk çözülmesile bundan mahrum kalmış, naçar ve elim bir vaziyete düşmüştür.

Bu zarurî istitratın vicdanî izahından sonra Yunan cephesinin yıkılması şarkî Akdenizde İngiliz vaziyetini az çok zorlatmaktan hali kalmaması tabiî bulunduğunu teslim etmekle beraber İngiltereyi Yunanistana kifayetsiz bir yardıma sevk eden sebebin şimdi sıra kendisine gelen hayatî ehemmiyeti daha müstacel vaziyette bulunduğunu da ilâve etmiş olalım: Balkan hareketlerile muvazi olarak Almanyanın Sicilya üzerinden Trablusgarba geçirdiği motörlü motörsüz kıt'alar oradaki İtalyanları da beraberlerine alarak adeta nagihanî bir savletle yeniden Mısır hududuna dayanmışlardı. Şarkî Akdeniz ve hatta bütün Akdeniz bakımından Süveyş birinci derecede ehemmiyet ve kıymeti haizdi.

İşte şimdi kavga her iki taraf hesabına harbin müstakbel inkişafları üzerinde esaslı rol oynayacak neticeler vadile bu sahada, yani Mısır etrafında patlak vermek üzeredir. Yani dönüp dolaşıp tekrar Napoléon'un Mısır seferine gelmiş bulunuyor. Mısır ve İngiliz adaları: İşte Napoléon zamanında olduğu gibi şimdiki harbin de iki mihrakı.

Alman - İtalyan muhtelit kuvvetleri Garb çölünden Mısıra doğru Sollum'da, yani takriben Graziani'nin ilk seferinde bıraktığı yerlerdedirler. Şu farkla ki Tobruk kale ve limanı bu hattın gerisinde İngilizlerin elinde bulunuyor. Bu Tobruk kale ve limanının İngilizler elinde tutulmasındaki büyük kıymet zamanla daha iyi anlaşılacaktır. Bu mahsur bir kaleden ziyade düşman gerilerini tehdid eden kuvvetli bir pusuya benzeyor. Zaten denizle muvasalası müemmen olduğu ve daima takviyesi, kat'î zarurette geri alınması mümkün bulunduğu için hakikaten mahsur da sayılamaz. Bilâkis düşman gerilerini tehdid ettiği için her fırsatta huruc hareketlerile tecavüz eden ve her an tecavüz etmek imkânına malik olan bu mevkiin şimdiye kadarki iptidaî safhada bile çok büyük hizmetleri görülmüştür: Alman - İtalyan muhteliti orasını bırakıp gidemediği ve gidemiyeceği için İngilizler Mersa-Matruh'ta adamakıllı kuvvetlenmek fırsatını bulmuşlardır ve bulmaktadırlar.

İki tarafın hiç şüphesiz mütemadi ikmallerle gittikçe büyüyen kuvvetleri burada ve artık pek yakında karşılaşıp çarpışacaklardır. Bu musademeyi bir taraf tesri etmezse diğer taraf tahrik edecek ve Mısır safhasının talihi ikinci defa olarak bir daha tecrübe olunacaktır.

Sidi-Barrani'ye kadar ilerleyen Graziani seferinde Mısır safhasının talihi itibarile tarih aksine tekerrür etmişti. Şimdi İngiliz kuvvetlerinin başında gene çöl muharebeleri mütehassısı dâhi kumandan Wavell bulunuyor. Denizlere İngiliz donanması hâkimdir, ve İngiltere bütün dikkat ve himmetini burada toplamıştır. Bazı Yunan adalarının derme çatma vasıtalarla Almanlar tarafından işgaline ehemmiyet verilmemesinin sebebi bile bu olduğunda şüphe yoktur. Mısıra müteveccih bu ikinci seferin harbi kat'î mahiyetli olacaktır da onun için.

İngilterenin bu harbi kaybetmemek ve bilâkis burada düşmanlarını bir daha mağlûb ederek tarihi bir daha tersine tekerrür ettirmek için elinden gelenin azamisini yapmakta olduğu anlaşılıyor. Hele General Wavell'in yüzünü Garb çölüne çevirmiş bir Sfenks esrarengizliğile imparatorluk kuvvetlerinin başında bulunuşu insana tarihin bu defa da tersine tekerrür etmesi ihtimalinin çok kuvvetli olduğu hissini veriyor.

İşte Mısır seferi böyle. Ondan sonra sıra talihin İngiliz adalarına karşı tecrübesine gelecek, bu da tarihin ikinci tekerrürünü teşkil edecek.

YUNUS NADİ

Maçek Zagrebde

Berlin 28 (a.a.) — Berlinin salâhiyetli mahfillerinden öğrenildiğine göre, eski Yugoslav Başvekil muavini Maçek Zagreb civarındaki köşkündedir ve sıhhati iyidir.

Macar ordusunun zayiatı

Budapeşte 28 (a.a.) — Macar zayiatı hakkında neşredilen resmî listeye göre, Macar kıt'alarının Yugoslavyada Batschkaya girişlerinde 5 subay ve 60 asker ölmüş ve 8 subayla 290 asker yaralanmıştır. 15 asker de kayıbdır.

AFRİKADA İngilizler Dessie'yi dün işgal ettiler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

pek az ve yahud hiç terakki yapmamıştır.

Meşhur bir İngiliz zırhlı fırkasının hafif unsurları yeniden düşmanla temas halindedir.

Habeşistanda, cumartesi, günü, mühim Dessie merkezi, cenubdran ilerlemiş olan kolumuz tarafından işgal edilmiştir. Esirler ve ganaim hakkında tafsilât henüz mevcud değildir. Bütün diğer mıntaklarda, harekât, şayanı memnuniyet bir tarzda devam etmiştir.

Sollum düştü

Kahire 28 (a.a.) — Reuter bildiriyor: Salâhiyetli mahfillerde bugün beyan olunduğuna göre, Mısırın hudud şehri olan Sollumun düşman elinde bulunduğu zannediliyor.

Mersa-Matruh bombardıman edildi

Berlin 28 (a.a.) — Alman tebliği: Şimalî Afrikada, Tobrukta düşmanın yaptığı ileri hareketler kırılmış ve düşmana ağır zayiat verdirilmiştir. Alman ve İtalyan pike bombardıman tayyareleri, 27 nisanda, avcı tayyareleri himaye - sinde, Mersa-Matruh'ta İngiliz topçu mevzilerine hücum etmişler ve tam isabet eden bombalarla iki bataryayı susturmuşlardır.

Alman avcı tayyareleri, Malta ada - sında bir limanda, Sunderland tipinde dört motörlü bir İngiliz deniz tayyaresini tahrib etmişlerdir.

Dessie'deki yiyecek ve mühimmat

Londra 28 (a.a.) — Salâhiyettar bir membadan öğrenildiğine göre, İtalyanlar, Dessie mevzilerinde üç aylık yiyecek ve mühimmat toplamışlardı. Şehrin alınmasile iğtinam edilen bu malzemenin miktarı hakkında henüz malûmat alınmamıştır. Dessie, normal zamanda 6 bini İtalyan olmak üzere 36 bin nüfuslu bir şehirdir.

İngiliz tebliği

Kahire 28 (a.a.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

Libyada, İngiliz tayyareleri asker kıt'alarını ve nakliye kollarını bombalamak ve mitralyöz ateşine tutmak suretile düşman hareketlerinde hırpalamağa dün de devam etmişlerdir. Benina'da av tayyarelerimiz, asker kıt'alarını nakle mahsus «Yunkers 52» tipinde birçok Alman tayyarelerini yerden asker alırken, mitralyöz ateşine tutmuşlardır. Bir düşman tayyaresi yangın çıkarılarak tahrib edilmiş ve diğerleri ciddî hasara uğratılmıştır.

Habeşistanda, dün av tayyarelerimiz Allomata'da düşmanın motörlü nakil vasıtalarını mitralyöz ateşine tutarak ciddî hasara uğratmışlar ve bir iniş meydanında da benzin deposuna ateş vermişlerdir. Evvelki gün de düşman kıt'alarını nakleden motörlü bir kafileye taarruz edilmiştir. Azim hasar yapılmış ve ağır zayiat verdirilmiştir. Cenubî Afrika tayyareleri Jimma'da askerî binaları bombalamışlar ve mitralyöz ateşine tutmuşlardır.

Bütün bu hareketlerden tayyarelerimiz kâmilen üslerine dönmüşlerdir.

Batırılan İtalyan gemileri

Londra 28 (a.a.) — İngiltere Bahriye Nezareti bu gün öğleden sonra aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Bu gün sabit olduğuna göre, 15 nisan gecesi Sicilya ile Trablus arasında bir düşman kafilesinin tamamile imhası esnasında batırılan üç İtalyan destroyeri, 1628 tonilâtoluk Luco Tarigo, 1220 tonilâtoluk Folgere sınıfından destroyer ve 652 tonilâtoluk Vego sınıfından bir destroyerdir.

Habeşistanda iki nokta kaldı

Londra 28 (a.a.) — Dük d'Aostte ordusunun Habeşistanda kendilerine son tahaşşüd mevkii olarak aldığı Dessie -ki bugün İngilizler tarafından alınmış bulunmaktadır- Adis-Ababanın 220 kilometre şimali şarkisinde bulunmaktadır. Dessie üzerine İngiliz hücumu, 4 ve 5 nisanda bitirilmiş olan Adua ve Adis - Ababanın alınması harekâtının netice - sinde inkişaf etmiştir.

Dessie'nin sukutundan sonra, İtalyanların iki mukavemet merkezi kalmıştır. Bunlar, Tana gölünün şimalinde Gondar ve Adis-Ababanın cenubu garbisinde Jimma'dır. Dessie'deki İtalyan kuvvetleri şimdi, Fransız Somalisi istikametinde şarka doğru ricate teşebbüs edecekler - dir. Fakat bu ricat hattı, arkadan kesilmek tehlikesine maruz bulunmaktadır. Ve yahud bu İtalyan kuvvetleri, Dessie - nin şimaline giden yolda kaçmalarına devam edeceklerdir. Fakat bu yol da Dessie'den 300 kilometre mesafede büyük Ambaalagi tabiî kalesi üzerine tazyiklerini icra eden ve şimalden ilerliyen İngiliz motörlü kuvvetleri tarafından tehdid edilmektedir.

Teslim olmıyan İtalyan kuvvetleri vahşete kurban mı gidecek?

Londra 28 (a.a.) — Salâhiyetli mahfillerde bugün söylendiğine göre, Dük d'Aoste gayrikabili içtinab olan İtalyan ordusunun teslimini geciktirdikçe İtal - yan müstemleke ordusundan kaçan yerliler henüz İngiliz kıt'aları tarafından işgal edilmemiş bulunan mıntakalarda vahşiyane hareketlerde bulunmak fırsatını elde edebileceklerdir. Dükün teslim olmaktan imtina etmesi, Habeşistanda yaşıyan erkek, kadın ve çocuklardan mürekkeb sivil İtalyan halkının hayatı bakımından kendisine büyük mes'uli - yetler yüklemektedir. General Cunningham Dük'e yaptığı teklifte İngiliz kıt'aları tarafından işgal edilen mıntakalarda bulunan bütün sivillerin müdafaası mes'uliyetini kendi üzerine almağı kabul ettiğini bildirmiştir. Diredauda katliâmın önüne, İngiliz kıt'alarının İtalyan mu - kavemetine rağmen şehri tam zamanında işgal etmeleri sayesinde ancak ge - çilebilmiştir. İtalyanların mukavemeti İngiliz kıt'alarının, Jimma'da olduğu gibi, muvasalatını geciktirecek olursa bundan İngilizlere hiçbir mes'uliyet terettüb etmiyecektir.

Diğer taraftan öğrenildiğine göre, Habeş cengâverleri takdire şayan bir di - siplin göstererek kendilerine dünün zalimlerine karşı her türlü intikam hareketlerinden tevakki etmelerini tavsiye eden İmparator Haile Selâsie'nin emirlerine itaat etmektedirler. General Cun - ningham'ın teklifi Roma hükûmetine bildirilmiş, fakat faşist hükûmet İngiliz Generalinin insanî tekliflerinin reddini emretmiştir.

Tobruğa tayyare hücumu

Roma 28 (a.a.) — İtalyan tebliği: Şarkî Afrikada düşmanın tazyikı ve kıt'alarımızın kahramanca mukavemeti devam etmektedir. Dessie tahliye edil - miştir.

Alagi mıntakasında düşman taarruz - ları tardedilmiştir.

Sirenaikte Tobruk cephesinde düş - man tanklar ve piyade kuvvetlerile bir kere daha taarruza teşebbüs etmişse de zayiatla geri püskürtülmüştür.

İtalyan ve Alman pike bombardıman tayyarelerinden mürekkeb teşekküller Tobruk civarında düşman bataryaları - na, makineli vesaitine ve kamplarına taarruz etmişlerdir.

Manş sahilinde şiddetli bir hava harbi

İngiliz ve Alman tayyareleri arasında gündüz bir çarpışma oldu

Londra 28 (a.a.) — Reuter ajansının öğrendiğine göre, İngiliz hava kuvvetleri bugün Manşın öte tarafında yeniden keşif taarruzlarında bulunmuşlardır. Pas-de-Calais boğazında ve İngilterenin cenubu şarki sahilinde pek büyük bir hava faaliyeti olmuştur. Küçük av teşekküllerimizle avcıların himayesinde bombardıman teşekküllerimizin Fransa sahiline doğru uçtukları görülmüştür. Messerschmitt 109 Alman teşekküllerinin müteaddid noktalarda çok yükseklerden uçarak İngiliz sahillerine yaklaştıkları ve iki defasında da bulutlar üzerinde muharebeler olduğu duyulmuştur.

Londra 28 (a.a.) — İngiliz Hava Nezaretinin tebliği:

Dün gündüz, bombardıman servisine mensub tayyareler, Kolonyanın garbında bir fabrikaya ve Kolonya civarında bir askerî kampa muvaffakiyetli hücumlar yapmışlardır.

Holandada işgal altındaki arazide, Ymliden'de havuzlara ve Dekooy'da bir hava meydanına hücumlar yapılmıştır.

Fransada Bretagne sahilleri açıklarında, bir düşman karakol gemisine bombalar isabet etmiştir. Bu gemi en son defa görüldüğü zaman, yanmakta ve kuvvetli surette yana yatmış vaziyette bulunmakta idi.

Pazar günü, Holanda üzerinde yapılan bir taarruzî keşif uçuşunda, avcı servisine mensub tayyareler, topçu mevzilerini ve bir iaşe trenini mitralyöz ateşine tutmuşlardır.

Bu harekâttan tayyarelerimizin hepsi salimen geri dönmüştür.

Hamburg'a yapılan akının tafsilâtı

Londra 28 (a.a.) — Berlin ve Kiel ve Bremen'den sonra pazar gecesi Hamburg'da da İngiliz hava kuvvetleri tarafından yeni ve çok kuvvetli bombalardan atılmıştır. Büyük Alman limanını kaplayan alçak bulutlar arasında arasıra hasıl olan boşluklardan istifade ederek tayyarecilerimiz sınaî hedeflere nişan alabilmişlerdir.

Bombardımanın neticesinden bahseden bir pilot bir volkan indifaına benzeyen büyük bir alev sütununun yükseldiğini ve bilâhare kırmızı bir alev halini alarak en aşağı yarım mil genişliğinde bir sahaya yayıldığını söylemiştir.

Bombalardan birinin infilâkını 15 kilometre uzaktan görmüş olan bir pilot da, infilâkın yıldırım sür'atile vuku bulduğunu bildirmiştir.

İngiltere üzerinde

Londra 28 (a.a.)— İngiliz Hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin tebliği:

Düşmanın dün geceki hava faaliyeti gecenin ilk saatlerine inhisar etmiş ve büyük mikyasta olmamıştır. Cenub sahillerinde bir şehir üzerine şiddetli bir hücum yapılmıştır. Bazı hasar vuku bulmuştur. İnsanca zayiat varsa da ölü adedi çok değildir. İngilterenin cenubu garbisile İskoçyanın şimali şarkî sahillerinde de hücumlar yapılmıştır. Buralarda insanca zayiat olduğu haber verilmemiştir. Pazartesi gecesi bir düşman bombardıman tayyaresi düşürülmüştür.

Alman tebliği

Berlin 28 (a.a.) — Alman tebliği: İngilterenin deniz mıntakasında, Alman hava kuvvetleri, dün gündüz ve gece, ceman 11.000 tonilâto hacminde iki ticaret gemisini batırmışlar ve başka beş büyük ticaret gemisini ciddî hasara uğratmışlardır.

Dün gece, savaş tayyareleri, iyi görüş şeraiti içinde, Porstmouth'da tezgâhlar mıntakasını ve liman tesisatını bombardıman etmişlerdir. İnfilâk ve yangın tayyareleri, devlet tezgâhlarında büyük hasar vukua getirmişlerdir. Bundan başka, İngilterenin cenubu şarkisinde Cour - nouilles'de limanlara hücum edilmiştir.

Dün iki düşman savaş tayyaresi, kalın ve alçak bulutların himayesinde, garbî Almanya üzerinde uçmağa muvaffak olmuştur. Düşmanın attığı bombalar, bir fabrikada bir kaç kişinin ölümüne sebebiyet vermiş, bir kaç kişi yaralanmıştır. İstihsali azaltmıyan pek az maddî hasar vardır. Dün gece Alman arazisi üzerinde düşmanın savaş faaliyeti olmamıştır.

23 nisandan 27 nisana kadar, düş - man ceman 100 tayyare kaybetmiştir. Bu rakamdan 26 sı hava muharebeleri esnasında ve gece avcı tayyareleri ta - rafından, 8 i bahriye topçusu ve deniz hafif kuvvetleri tarafından, 3 ü hava dafi bataryaları tarafından düşürülmüş, 63 ü yerde tahrib edilmiştir. Ayni müddet zarfında 9 Alman tayyaresi kayıbdır.

İtalyan tebliği

Roma 28 (a.a.) — İtalyan tebliği: Denizaltılarımızdan biri Atlantikte 10 bin tonluk bir düşman muavin kruvazörünü batırmıştır.

Büyük Millet Meclisinde

Evkaf bütçesinin müzakeresi esnasında münakaşalar oldu

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

resinin birer vesikasını teşkil eden vakıfnameler yazılarını ileride okuyabilecek mütehassıslar yetiştirmesi temennisinde bulunmuştur.

Feridun Fikri «Bingöl» de bazı türbelerle büyük camilerde tesadüf ettiği noksanlara işaret eylemiştir.

Ziya Gevher Etili Yeşil cami ve türbesinin tamiri meselesi üzerinde durarak bu tamir işlerinde dikkatli ve hassas davranılmasını ve Lapsekide Çardaktaki meşhur kervansarayın maddî ve manevî değeri üzerinde durarak bu tarihî eserin bir an evvel tamir edilmesini istemiştir.

Hatiblerin bu beyanatını takiben kürsüye gelen Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, Vekâletin, Yeşiltürbenin tamiri işile iki seneye yakın bir zamandır meşgul olmağa başladığını işaret ve bu türbenin 25 sene önce yapılmış olan tamirinden bahsederek demiştir ki:

«— Biz, Ziya Gevher arkadaşımızın buyurduğu gibi bir restorasyon yani, alelıtlâk bir çini tamir etmek suretile değil, eski mimarî ve san'at vasıflarını muhafaza suretile tamir etmek için bir mimarımıza bunu tetkik ettirdik. Yaptığı tetkikatile iktifa etmedik. Onun üzerine Topkapı müzesi müdürünün riyasetinde ve Evkaf başmimarı Nihadı da alarak bir komisyon teşkil ettik. Üç mimar ve eski eserleri bilen bir arkadaştan mürekkeb bir komisyon... Bunlar da bir rapor hazırladılar. Bu raporu tatmin edici bulduk, fakat bununla da iktifa etmedik. Eski eserleri bilhassa bizim memleketimizde tetkik etmiş ve kıymetli iki büyük cild yazmış, çoğumuzun bu mesaisinden haberdar olduğumuz Fransız profesörü Gabriyel'e bu raporu gösterdik. Ondan da ayrıca bir rapor aldık. Bu suretle işin tetkikat safhasını bitirdik. Bu iş bittikten sonra çinilerin eski çini kullanarak yerlerine konulması imkânsızlığını görünce Evkafla temas ettik. Arzettiğim gibi evvelce yapılan tamiratta kullanılmış olan çinilerden istifade ettik. Varmış, Evkaftan satın aldık. Şimdi tamirata başlanmıştır. Bu tamirat, arkadaşımızın dediği gibi bozuk bir yeri alelitlâk düzeltmek suretinde değil, tabiri mahsusile restore etmek, yani ilk yapıldığı zaman, hangi mimarî vasfı haizse elimizden geldiği kadar eldeki mütehassısların fikirlerinden istifade ederek o tarzda ihya etmek yolundayız. Tamire filen başlanmıştır.»

Maarif Vekilini takiben kürsüye gelen Osman Şevki Uludağ (Konya), Bursadaki Yeşilcami ve türbesinin tamiri safhasında yapılmış olan hataları zikrederek bunları ıslahile hali aslilerine irca edilmelerini istemiştir.

Abdurrahman Naci Demirağ (Sıvas) Divrikteki Büyük camiin tamiri hususunda Evkaf idaresinin gösterdiği alâkadan şükranla bahsettikten sonra camiin büyük bir dikkatle ve ihtimamla tamir edilmesine mukabil medrese kısmının bundan mahrum bırakılmış olduğunu ve bunun medreselerle Maarife aid bulunmasından ileri geldiğini söylemiş, iş hayatına uymıyan bu vaziyetin halledilmesi temennisinde bulunmuştur.

Vakıflar umum müdürü Fahri Kiper, Yeşilcamiin tamirinde yapılmış olan yanlışlıkları tetkik ettireceğini ve hakikaten böyle bir şey bulunduğu takdirde bu hataların tashih olunacağını söylemiştir.

Bu izahatı müteakıb heyeti umumiyesi üzerindeki müzakere kâfi görülerek maddelere geçilmiş ve kabul olunmuştur.

Meclis gelecek içtimaını çarşamba günü yapacaktır.

İtalyanlar Korfu'yu zaptettiler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

başkumandanlığının tebliği:

Hava kuvvetleri, kısmen hususî tebliğlerle bildirilmiş olduğu veçhile, Pire ile Girid adası arasındaki deniz mıntakasında tahşid edilmiş olan ve cephede mağlûb İngiliz kıt'alarının nakline tahsis edilmiş bulunan nakliye, levazım ve himaye gemilerine karşı tahrib hücumları yapmıştır. Bu suretle, 26 nisanda, Yunan sularında, ceman 48.000 tonilâto hacminde 11 gemi batırılmıştır. Bundan başka, Giridin şimalinde bir İngiliz kruvazörü ve diğer 19 gemi hasara uğratılmıştır. Bu gemilerden bir kısmı, tahrib edilmiş telâkki olunabilir. 27 nisanda, hava kuvvelteri, bir kruvazörü ve beş bin tonilâto hacminde bir ticaret gemisini batırmış ve diğer iki kruvazör ile 12 ticaret gemisini çok ciddî sprette hasara uğratmıştır.

Yunanistanın ve Moranın merkezinde kalmış mıntakaların temizlenmesi için Alman ordusu kıt'alarının hareketleri, evvelce tespit edilmiş plân mucibince devam eylemektedir. Alman hava kuvvetleri teşekkülleri, Tripolide Argos mıntakasında düşman kuvvetlerine müessir surette hücum etmiştir.

İngiliz gazetelerinde

Londra 28 (a.a.) — Gazeteler bilhassa Yunanistanda uğranılan muvaffakiyetsizliğin sebebleri ile meşgul olmaktadırlar. Sunday Times gazetesine göre sebeb, hava kuvvetlerinin kifayetsizliiğdir. Müdafaa eden mahallî hava üstünlüğüne sahib değildi. Bu yüzden Alman hava kuvvetleri harbi kazandı. Ve Alman hava kuvvetleri İngilizleri ve Yunanlıları bir lâhza bile rahat bırakmadı. Çünkü Yunanistandaki İngiliz avcı tayyareleri mahduddu. Bu yüzden Yunanistandaki muharebelere şahid olan bir zat «100 Hurricane tayyaremiz daha bulunsaydı, düşmanı mağlûb ederdik» demiştir. Yüz yerine iki yüz İngiliz tayyaresi bulunsaydı Yugoslavyanın da bir kısmını kurtarmağa imkân hasıl olurdu.

Balkan harbinin İngiltereye temin ettiği faydalar

Nevyork 28 (a.a.) — Newyork Herald Tribune'ün askerî münekkidine göre Hitler Balkan harbine istemiye istemiye girmiştir. Balkan muharebesi, insan ve malzemeden başka hava kuvvetlerinden bir çoğunun en mühim mıntakadan, yani garbdan naklini intac etmiş ve Hitler'e vakit kaybettirmiştir. Bu muharebe Alman programını altüst ettikten başka İngilterenin müdafaa tertibatını ikmal etmesine yardım etmiştir.

Avustralyadan yükselen sesler

«Harbin idaresi hakkında hiç bir ihtilâf yoktur»

Melburne 28 (a.a.) — Avustralya işçi partisi şefi Curtin, radyoda söylediği bir nutukta demiştir ki:

«— Avustralyada harbin idaresi üzerinde hiç bir siyasî ihtilâf mevcud değildir. Avustralya işçileri, insaniyetin hürriyeti için yapılan bu mücadeleye devam için bütün varlıklarını vermeğe azmetmiş bulunmaktadır. İşçi partisi, tecavüz karşısında boyun eğmiyecektir.»

Melbourne 28 (a.a.) — Avustralya Mesai ve Millî Hizmetler Nazırı Helt, halen Londrada bulunan Avustralya Başvekili Menzies'e bir telgraf göndererek Avustralya sanayiinde buhran olduğu hakkında düşman propagandası tarafından işaa edilen haberlerin asılsız olduğunu ve Avustralya sanayiinin hiç bir şubesinde yavaşlama mevcud olmadığını bildirmiştir.

Melbourne 28 (a.a.) — İşçi partisi lideri Curtin'in beyanatından bahseden Sun gazetesi diyor ki:

«Curtin Avustralyanın durumunun samimiyetinden hiç bir zaman şüphe edilmediğini ve hiçbir zaman şüphe edilemiyeceğini söylemekle bu işi kat'î bir şekilde tavzih etmiştir. Curtin, Almanya ile Japonyanın boş yere sevindiklerini söyledikten sonra, Avustralya işçilerinin mütecavize karşı sonuna kadar mücadele edecekleri hakkında Amerikaya teminat vermiştir.»

Diğer taraftan Balkanlar harbi Almanlara geniş bir saha üzerinde yeni bir polis külfeti tahmil etmektedir. Bundan maada Almanların en zengin yiyecek ve iptidaî madde kaynaklarından bazılarını mahvetmedi ise bile bir hayli sarsmış bulunmaktadır.

Yunanistanın Amerikadaki alacakları

Vaşington 28 (a.a.) — Roosevelt Yunanistanın Birleşik Amerikadaki kredi ve alacaklarının derhal bloke edilmesini bu gün emretmiştir.

Avustralyalı kıt'aların tahliyesi

Sydney 28 (aa..) — İcra komitesi reis muavini ve Maliye Nazır vekili Spender bu gün beyanatta bulunarak demiştir ki:

«— Yunanistanda bulunan kıt'alarımızın bazılarının tahliyesine başlanmıştır. Şimdiye kadar yapılan tahliye harekâtı muvaffak olmuştur.»

İ L Â N

Tahsildar Bay Vahe Düğmecinin 26/4/941 tarihinden itibaren memuriyetine nihayet verildiğini ve müessesemizle alâkası kalmadığını ilân ederiz.

G. ve A. BAKER Ltd.

Uşak Asliye Hukuk Mahkemesinden: Uşakta müflis şayak fabrikası Türk Anonim Şirketi tasfiye memurları vekili avukat Hami Sunay tarafından bu fabrikanın hissedarları bulunan «36» şahıs aleyhine açılan tesçil davasının görülmekte olan muhakemesinde:

Bu otuz altı şahıs meyanında bulunup elyevm oturduğu yer belli olmıyan müddeaaleyhlerden Uşaklı Hamza oğlu Ali mahdumu Macid Aralın ilânen davet olunmasına karar verildiğinden, muhakemenin muallak bulunduğu 26/5/941 pazartesi günü saat 9 da Uşak Asliye Hukuk mahkemesinde hazır bulunması lüzumu H. U. M. K. nun 141 ve 142 nci maddelerine tevfikan ilânen tebliğ olunur. (3329)

Satılık piyano

En iyi Alman mamulâtından, iyi muhafaza edilmiş, kuyruklu bir piyano (2,5 m. uzunluğunda) satılıktır.

Lâleli, Antalya apart. 10, Her gün 11-1

Başvekâlet Evrak ve Levazım Müdürlüğünden:

1 — Açık eksiltmeye konulan bir aded 105 - 115 genişlikte motörle müteharrik ve motör ve yedek bıçağile birlikte otomatik keski makinesidir. İşbu makinenin yenisi bulunmadığı takdirde hiç bir arızası ve noksanlığı olmamak şartile kullanılmış da olabilir.

2 — İhale açık eksiltme suretile yapılacaktır.

3 — Tahmin edilen bedel, müstamel için 2300, yenisi için 3700 liradır.

4 — Eksiltme 5 mayıs 941 pazartesi günü saat 15 te Başvekâlet Evrak ve Levazım Müdürlüğünde Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.

5 — Muvakkat teminat akçesi, müstamel için 187 lira 50 kuruş, ve yenisi için 277 lira 50 kuruştur.

6 — Eksiltme şartnamesi Evrak ve Levazım Müdürlüğünde hergün görülebilir. (3123)

Maltepe Belediye Riyasetinden:

Maltepede deniz üzerinde Adalar ve Marmaraya nezareti fevkalâdeyi haiz Maltepe Belediye kazinosu 25/4/941 tarihinden itibaren 15 gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır.

Şeraiti anlamak istiyenlerin hergün müracaatleri. İhale 9/5/941 cuma günü saat 15 te yapılacağından talihlerin ayni günde Maltepe Belediye Daimî Encümenine müracaatleri ilân olunur. (3279)

TASFİYE HALİNDE DERİ VE DERİ SANAYİİ

YARDIMCI MADDELERİ İTHALÂTÇILAR BİRLİK LİMİTEDDEN:

Ticaret kanununun 361 inci maddesine tevfikan hissedarlar 14 mayıs çarşamba günü saat 14,30 da Galatada ÖMERABİT hanındaki dairei mahsusada yapılacak senelik heyeti umumiye içtimaına davet olunurlar.

MÜZAKERAT RUZNAMESİ:

1 — Tasfiye memurlarının ve murakıb raporlarının okunmas

2 — Bilânçonun okunması.

3 — Tasfiye memurları ve murakıbın ibrası.

4 — Murakıb intihabı.

TASFİYE MEMURLARI

M. Kemalpaşa Belediye Reisliğinden:

1000 kilo tartar bir baskül alınacak

Belediyemiz için en aşağı 1000 kilo tartar bir baskül açık eksiltme suretile satın alınacaktır. İhale tarihi olan 6 mayıs salı gününe kadar taliblerin tekliflerini Belediye Reisliğine bildirmeleri ilân olunur. (3324)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

İdaremizin Haydarpaşa limanında bir sene zarfında deniz vesaitinden supalana ve supalandan vinçle veya arka ile vagonlara verilmek suretile gelecek olan tahminen 132758 ton maden kömürile 558 ton kok kömürünün tahmil ve tahliye işi 2/5/941 tarihine musadif cuma günü saat 11 de Haydarpaşa gar binası dahilindeki 1 inci İşletme Komisyonu tarafından kapalı zarf usulile münakasaya konulacaktır. Bir senelik maden ve kok kömürü tahmil, tahliyesi için 17234 lira 46 kuruş muhammen bedel konulmuştur. 1292 lira 58 kuruş muvakkat teminatla bu iş için kanunen ibrazı lâzım gelen vesaik ve teklifleri ayni günde saat 10 a kadar Komisyon Reisliğine vermek lâzımdır. Şartnameler İzmir 8 inci İşletme Müdürlüğünden, Ankara 2 nci İşletme Müdürlüğünden ve Haydarpaşa Liman Rıhtım Başmüfettişliğinden parasız olarak verilir. (2768)

Muhammen bedeli (3900) lira olan 3000 kilo hydrofil pamuk (2/5/1941) cuma günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (292) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2983)

Muhammen bedeli (1850) lira olan bir aded motopomp (benzin motörlü yangın tulumbası) (15/5/941) perşembe günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından pazarlık usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (277) lira (50) kuruşluk kat'î teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3316)

Sümer Bank Birleşik Pamuk İpliği ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi Bakırköy Bez Fabrikasından:

Fabrikamızda, kanal ve mahzenden çıkarılmış tahminen 15 ton pamuk tozu 5/5/941 tarihinde açık arttırma suretile en yüksek fiat verecek talibe satılacaktır.

Malı görmek ve nümune almak için fabrikaya müracaat olunması. (3278)

Sıhhat memuru aranıyor

Türk Hava Kurumu havacılık dairesi için aşağıdaki şartları haiz olmak üzere 75 lira ücretle bir sıhhat memuru alınacaktır. Taliblerden İstanbulda bulunanların Türk Hava Kurumunda Havacılık Mümessilliğine ve diğer mahallerde bulunanların da Ankarada Havacılık Dairesi Genel Direktörlüğüne müracaatleri ilân olunur.

1 — Sıhhiye Mektebi mezunu olmak.

2 — Yaşı 40 tan yukarı bulunmamak ve faal hizmete elverişli olduğuna dair tabib raporu bulunmak.

3 — Şimdiye kadar çalışmış olduğu yerlerden verilmiş iyi hal kâğıdlarının bulunması.

4 — Kabul edilecek olan sıhhat memuru İnönü kampında istihdam edilecektir. (3313)

İstanbul Belediyesi ilânları

Tah. Bed.	İlk Tem.	
955,00	71,63	İtfaiye Müdürlüğü için alınacak muhtelif cins levazım
1013,50	76,01	Unkapanı tasfiye havuzu makineleri için alınacak boya malzemesi.

Tahmin bedellerile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 14/5/941 çarşamba günü saat 14 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve 941 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (3318)

G. Anteb C. Müddeiumumiliğinden:

1 — G. Anteb Cezaevinin 1/6/941 den 31/5/942 tarihine kadar bir senelik ekmek ihtiyacı kapalı zarf usulile ihaleye konulmuştur.

2 — Tahmin edilen ihtiyac miktarı iki yüz bin kilo ve bedeli yirmi sekiz bin liradır.

3 — Muvakkat teminat iki bin yüz liradır.

4 — İhale 20 mayıs 941 salı günü saat 15 te G. Anteb Adliye binası içinde C. Müddeiumumilik dairesinde yapılacaktır.

5 — Teklif mektubları 20 mayıs 941 salı günü saat 14 e kadar G. Anteb C. Müddeiumumiliğine verilecektir. Postadaki gecikmeler muteber değildir.

6 — Eksiltmeye talib olanlar 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinin emrettiği vesikaları ibraz edeceklerdir.

7 — Şartname G. Anteb C. Müddeiumumiliği Ceza Evi Müdürlüğünde her gün çalışma saatlerinde görülebilir. (3331)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Hissedarlarımıza beher hisse itibarile 1940 senesi için verilmesi hissedarlar umumî heyetince kararlaştırılan 7 lira safi temettü payının bankamızın müesses bulunduğu yerlerde şubelerimizce ve bulunmadığı yerlerde de Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası şube ve ajanslarınca 25/4/941 tarihinden itibaren dağıtılmasına başlandığı ilân olunur. (3332)

T. H. K.

Hava Gedikli Namzedlerine

15 - 18 yaşında olup da muayenede kazanmış olan hava gedikli namzedlerinin derhal havacılık mümessilliğine müracaatleri. (3314)

ZAYI EVRAK

28/4/941 pazartesi günü saat 13,5 14 arasında Sultanahmed tramvay durağından Maarif Müdürlüğüne kadar Yerebatan caddesinde biri adi not kâğıdı ve biri fotoğraflı olmak üzere cem'an beş parça evrak zayi olmuştur. Bulanın Galatada Ziraat Bankasında müfettiş Muhtar Özkayaya getirdiği takdirde memnun edileceği ilân olunur.

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünden:

Zonguldakta leylî ve meccanî olarak açılmış bulunan Maden Teknisyen mektebinin birinciteşrin 1941 de başlıyacak ikinci devresi için şimdiden namzed kaydı yapılmaktadır.

İşbu teknik mektebin biri nazarî, diğeri amelî olmak üzere iki sömestre ayrılmış dört senelik tahsili vardır.

Aşağıdaki şartları haiz olan isteklilerin mecbur tutulacakları ... amelî ocak stajlarına şimdiden başlamak üzere Zonguldaktaki mezkûr ... Müdürlüğüne vesikalarile bizzat müracaatleri lüzumu ilân olunur.

1 — Türk vatandaşı olmak,

2 — İyi hal ve ahlâk sahibi olduğunu tevsik etmek,

3 — Bulaşıcı hastalıklarla malûl olmamak, bünyesi maden ocaklarında çalışmağa müsaid bulunmak «sıhhî muayene Zonguldakta yapılacaktır.»

4 — En az orta mekteb yahud orta derecede san'at mektebi diploma vesikasını ibraz etmek.

5 — Asgarî 16 ve azamî 20 yaşını bitirmiş bulunmak,

6 — Dört aded vesika fotoğrafı vermek.

Stajını yapan namzedler 25 eylûl 1941 de hesab, hendese, cebir ve ... yazılı imtihana tâbi tutulacaklar ve muvaffak olanlar mektebe kayıd ve ... edileceklerdir. «2263»

B U R S A

İlkbahar Ehlî Hayvanlar ve Emtia Panayırı

Şifalı kaplıcaları, zümrüd ovalarile meşhur Yeşil Bursanın ilkbahar ... zengin bir program dahilinde 10 mayıs 1941 tarihine musadif cumartesi ... Atıcılar mevkiinde açılacağından sayın halkın bu panayıra iştirak ... tavsiye olunur.

Panayır bir hafta devam edecektir.

Adana Belediye Riyasetinden:

1 — Adana sebze hali - Taş karakolu arasındaki yol parke olarak inşa ettirilecektir. Kapalı zarf usulile on beş gün münakasaya konulmuş, Adana, İstanbul ve Ankara gazetelerile ilân edildiği halde şeraite uygun bir talib çıkmadığından Belediye Encümeninin 28/3/941 tarih ve 521 sayılı kararile işbu yol inşaatı arttırma, eksiltme ve ihale kanununun 40 ncı maddesi mucibince bir ay içinde pazarlıkla ihale edilmek üzere münakasaya konulmuştur.

2 — İşin keşif bedeli 23989,87 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 1799,24 liradır.

4 — 14/4/941 tarihinden itibaren cuma ve salı günleri saat on altıda Belediye binasında toplanacak Belediye Encümeni tarafından ihalesi yapılacaktır.

5 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evrakı Adana Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünden 120 kuruş mukabilinde alabilirler.

6 — Bu iş hakkında fazla malûmat almak istiyenlerin Adana Belediyesi Fen İşleri dairesine müracaatleri ilân olunur.